

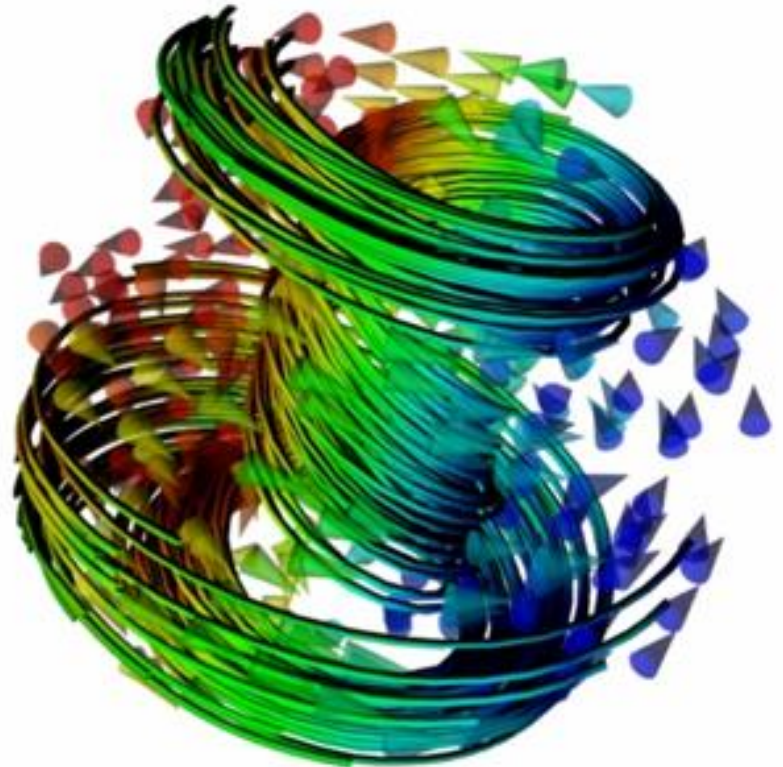
www.cehwiedel.com

Vizualizace

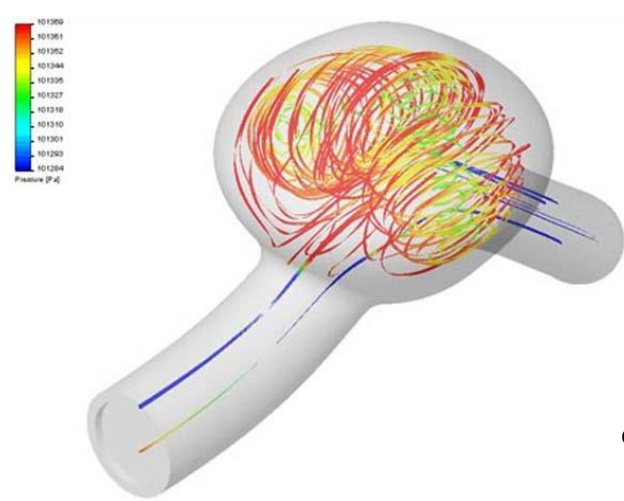
PV251

Barbora Kozlíková

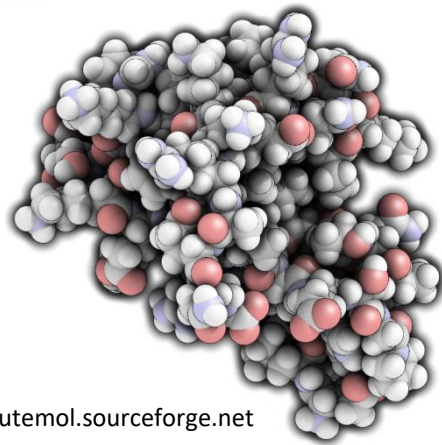
Jaro 2017

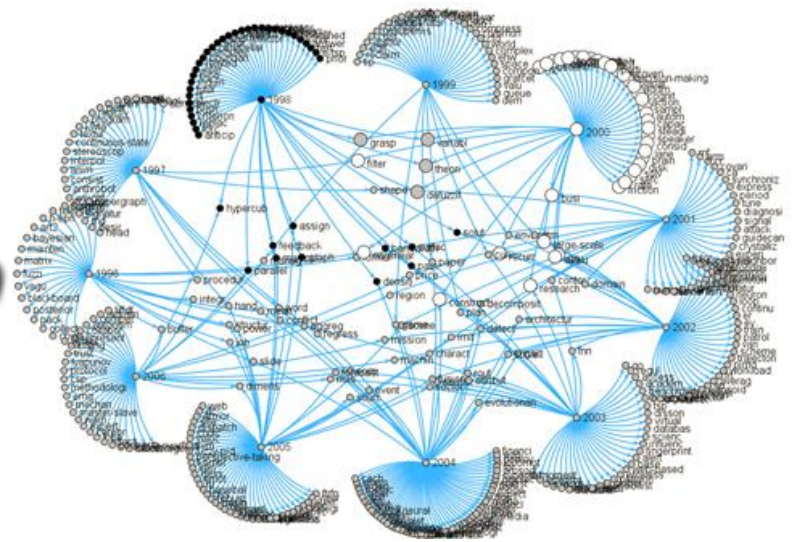
code.enthought.com

www.flometrics.com

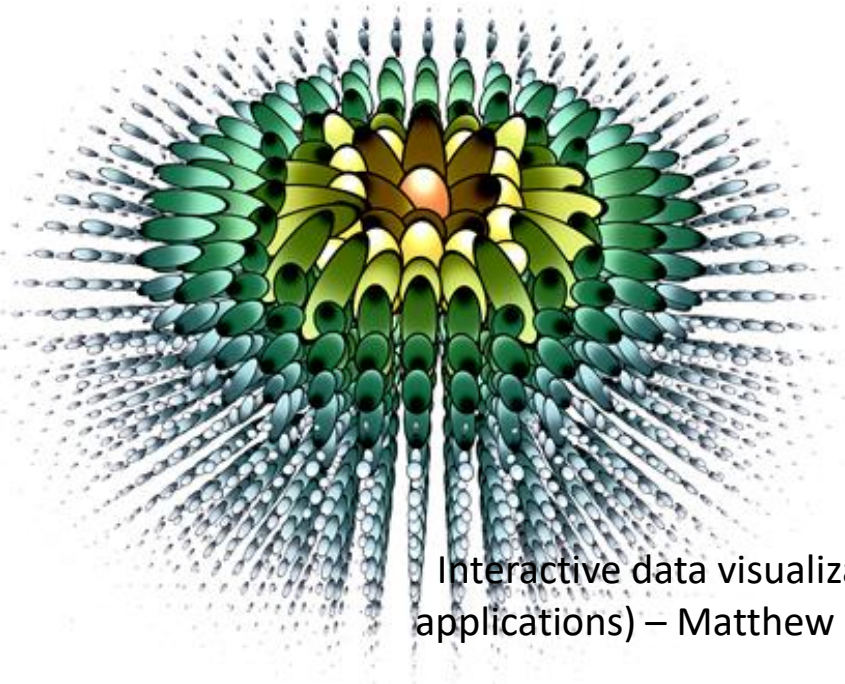

qutemol.sourceforge.net

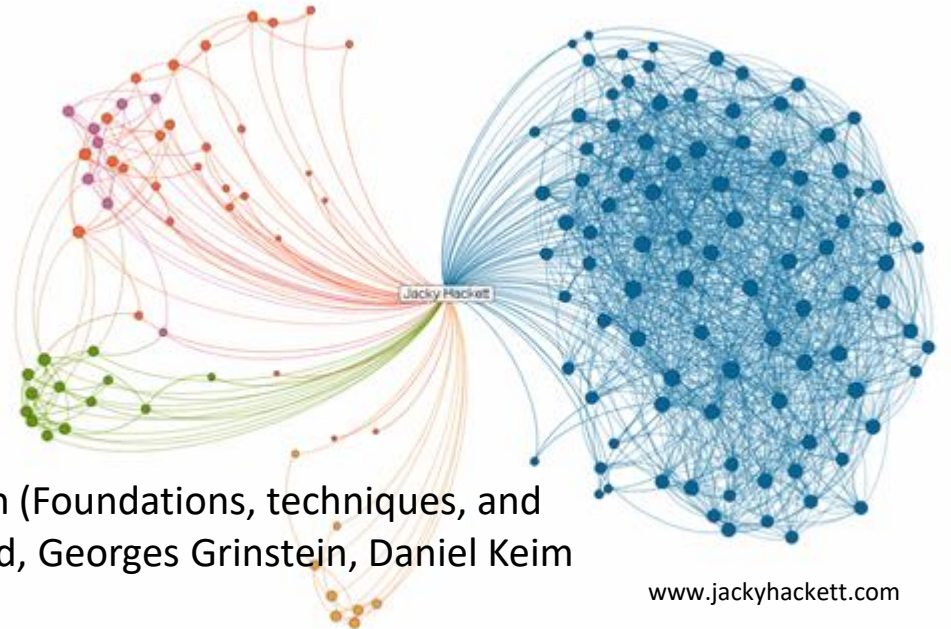
informationandvisualization.de

1. Úvod do vizualizace

Interactive data visualization (Foundations, techniques, and applications) – Matthew Ward, Georges Grinstein, Daniel Keim

visservices.sdsc.edu

www.jackyhackett.com

Visualization lectures – Eduard Gröller, Helwig Hauser

Co je vizualizace?

- Způsob zobrazení informace použitím grafické reprezentace

Co je vizualizace?

- „Transformation of symbolic into geometric“
[McCormick et al., 1987]
- „... finding the artificial memory that best supports our natural means of perception.“
[Bertin, 1967]
- „The use of computer-generated, interactive, visual representations of data to amplify cognition.“
[Card, Mackinlay, Shneiderman, 1999]

Co je vizualizace?

- „The purpose of computing is **insight**, not numbers“ [R. Hamming, 1962]
- „...to form a mental vision, image, or picture of something not visible or present to the sight, or of an abstraction; to make visible to the mind of imagination“ [Oxford Engl. Dict., 1989]
- **Tool** to enable a **User** insight into **Data**

Cíl předmětu

- Proces lidského vnímání a zpracování informace
- Typy zobrazovaných dat a způsoby reprezentace
- Vizualizační a interakční techniky
- Porovnání technik
- Návrh „efektivních“ vizualizací
- A mnoho dalšího ...

Obsah dnešní úvodní přednášky

- Důležitost vizualizace
- Historie
- Vizualizace dnes
- Vztah vizualizace a ostatních oborů
- Proces vizualizace
- Lidské vnímání

Proč vytváříme vizualizaci?

- Rozhodovací procesy
- Pohled na data v kontextu
- Podpora výpočtů
- Prezentace myšlenky
- Inspirace
- ...

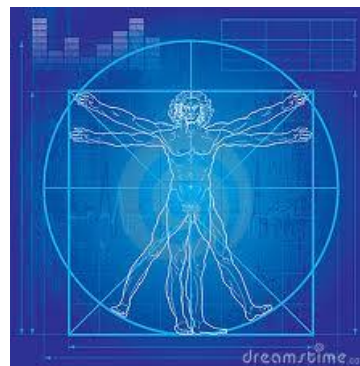
[video](#)

Tři hlavní funkce vizualizace

- **Uložení informace**

- Fotografie, blueprints, ...

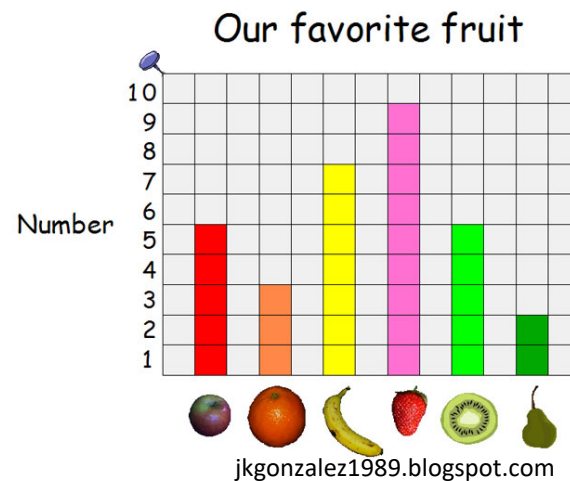

- **Analýza informace**

- Zpracování dat, vyhodnocení, interakce

- **Předání informace**

- Sdílení dat, spolupráce, zvýraznění důležitých aspektů dat

Proč je vizualizace důležitá?

- Jedním z hlavních lidských smyslů je **zrak**
- Setkáváme se s ní neustále (noviny, mapy, předpověď počasí, burza, statistiky, plakáty, reklama, ...)
- Zlepšení rozhodovacích procesů, pochopení souvislostí

Proč je vizualizace důležitá?

Set A		Set B		Set C		Set D	
X	Y	X	Y	X	Y	X	Y
10	8.04	10	9.14	10	7.46	8	6.58
8	6.95	8	8.14	8	6.77	8	5.76
13	7.58	13	8.74	13	12.74	8	7.71
9	8.81	9	8.77	9	7.11	8	8.84
11	8.33	11	9.26	11	7.81	8	8.47
14	9.96	14	8.1	14	8.84	8	7.04
6	7.24	6	6.13	6	6.08	8	5.25
4	4.26	4	3.1	4	5.39	19	12.5
12	10.84	12	9.11	12	8.15	8	5.56
7	4.82	7	7.26	7	6.42	8	7.91
5	5.68	5	4.74	5	5.73	8	6.89

Summary Statistics
 $\mu_X = 9.0$ $\sigma_X = 3.317$
 $\mu_Y = 7.5$ $\sigma_Y = 2.03$

Linear Regression
 $Y^2 = 3 + 0.5 X$
 $R^2 = 0.67$

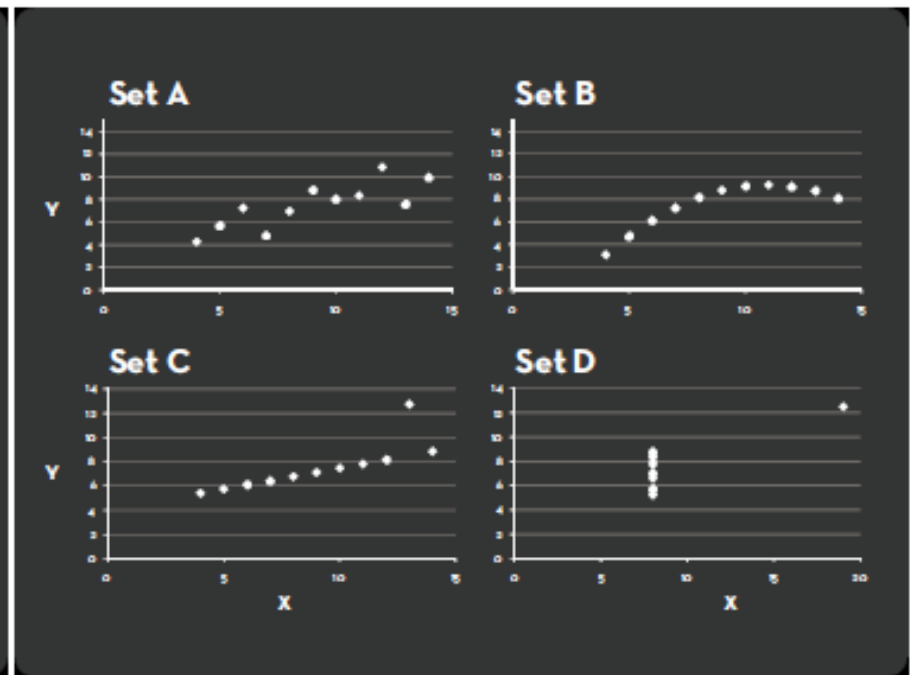
[Anscombe 73]

Jakým způsobem tato data nejlépe reprezentovat?

Proč je vizualizace důležitá?

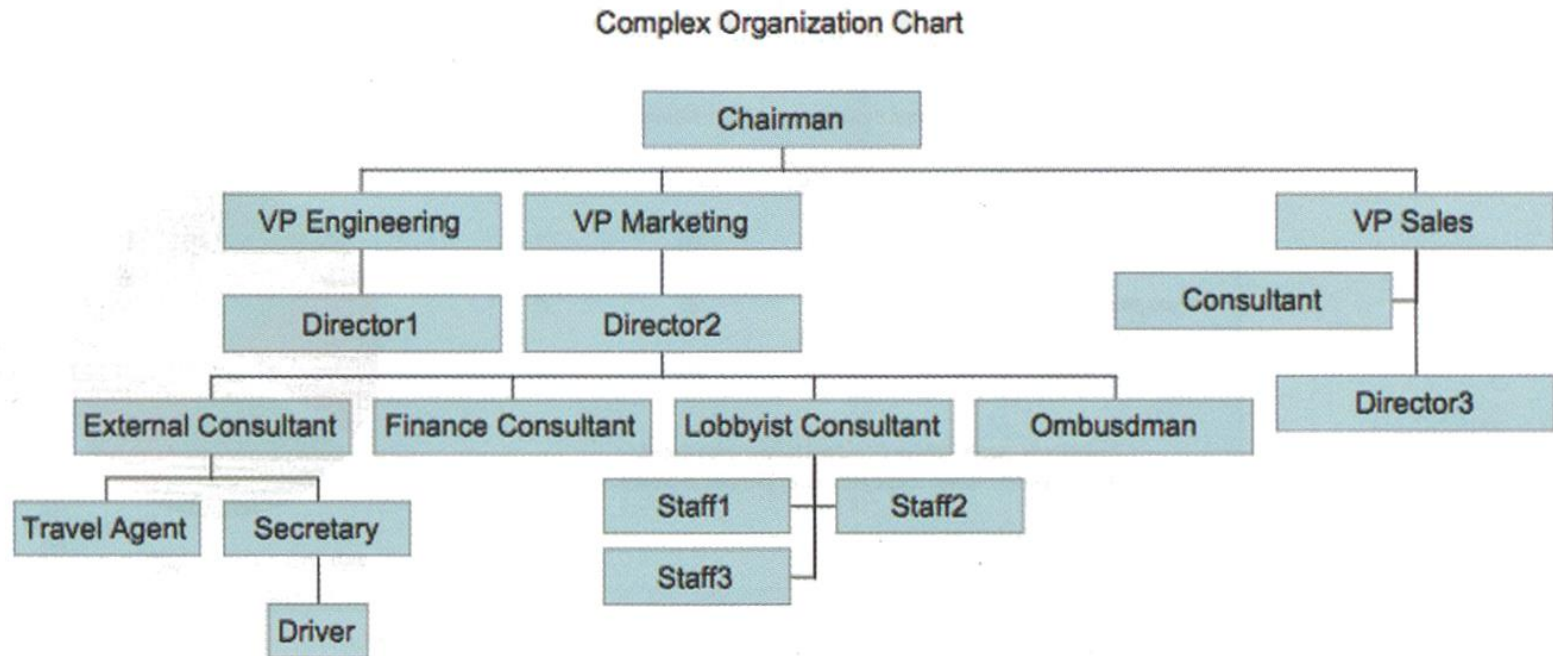
Set A		Set B		Set C		Set D	
X	Y	X	Y	X	Y	X	Y
10	8.04	10	9.14	10	7.46	8	6.58
8	6.95	8	8.14	8	6.77	8	5.76
13	7.58	13	8.74	13	12.74	8	7.71
9	8.81	9	8.77	9	7.11	8	8.84
11	8.33	11	9.26	11	7.81	8	8.47
14	9.96	14	8.1	14	8.84	8	7.04
6	7.24	6	6.13	6	6.08	8	5.25
4	4.26	4	3.1	4	5.39	19	12.5
12	10.84	12	9.11	12	8.15	8	5.56
7	4.82	7	7.26	7	6.42	8	7.91
5	5.68	5	4.74	5	5.73	8	6.89

Summary Statistics	Linear Regression	
$\mu_X = 9.0$ $\sigma_X = 3.317$	$Y^2 = 3 + 0.5 X$	
$\mu_Y = 7.5$ $\sigma_Y = 2.03$	$R^2 = 0.67$	[Anscombe 73]

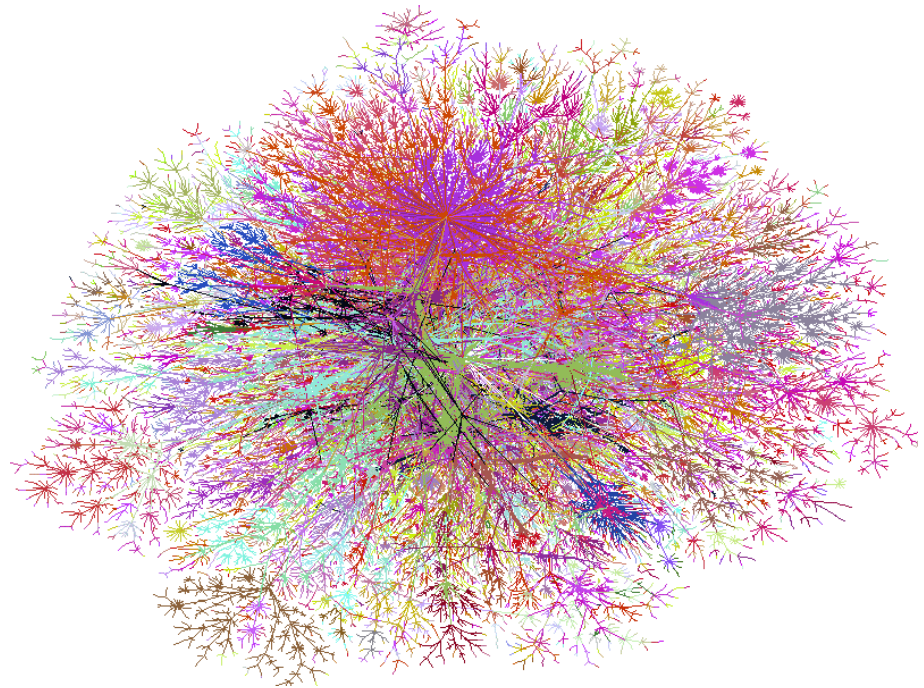
Proč je vizualizace důležitá?

- Složité struktury vyjádřené jednoduše a srozumitelně

Proč je vizualizace důležitá?

- V roce 2002 se objevilo 5 exabytů nových informací
- V roce 2006 už to bylo 161 exabytů
- Nutnost takové množství dat zpracovávat

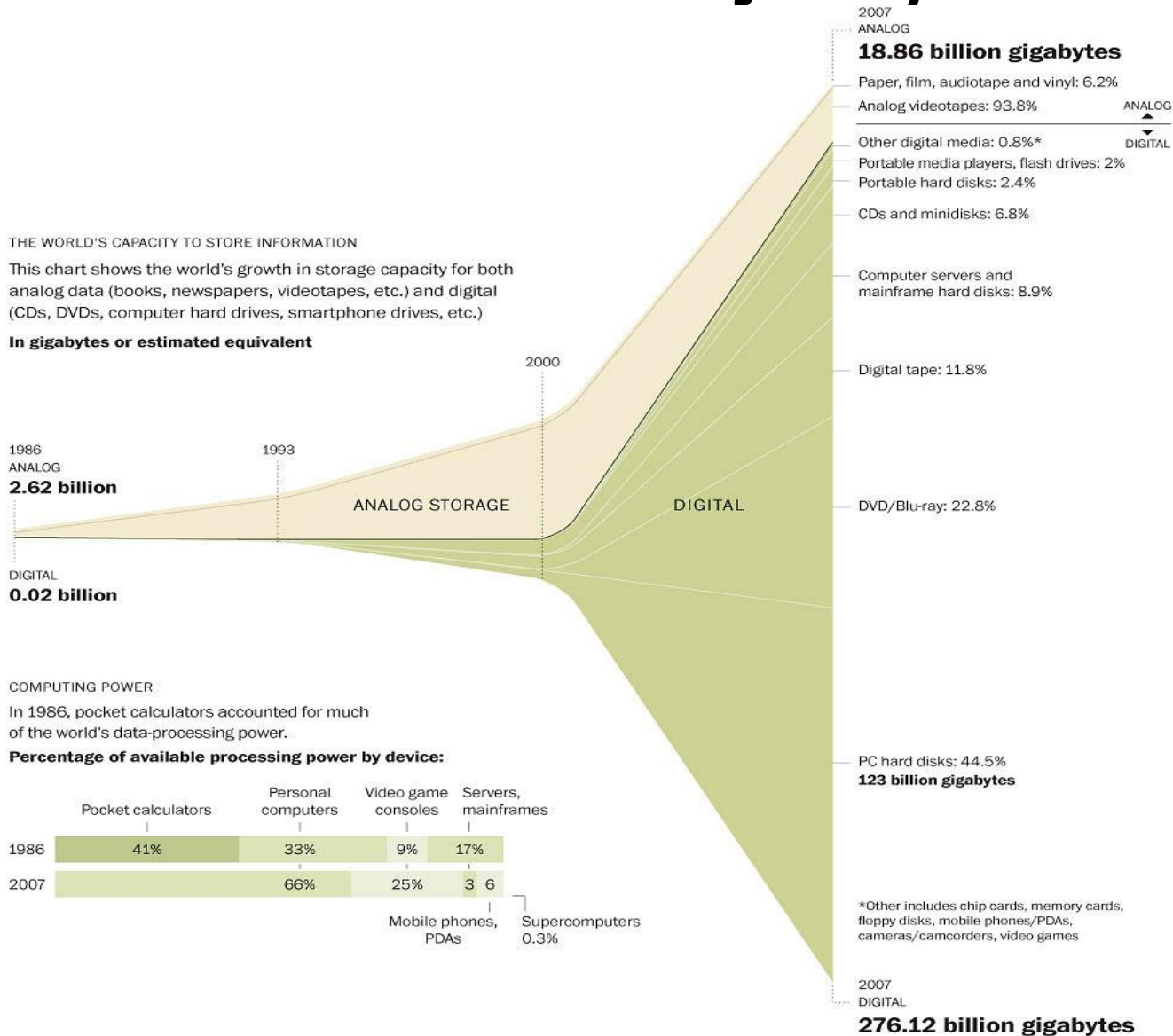

“Současné” objemy dat

THE WORLD'S CAPACITY TO STORE INFORMATION

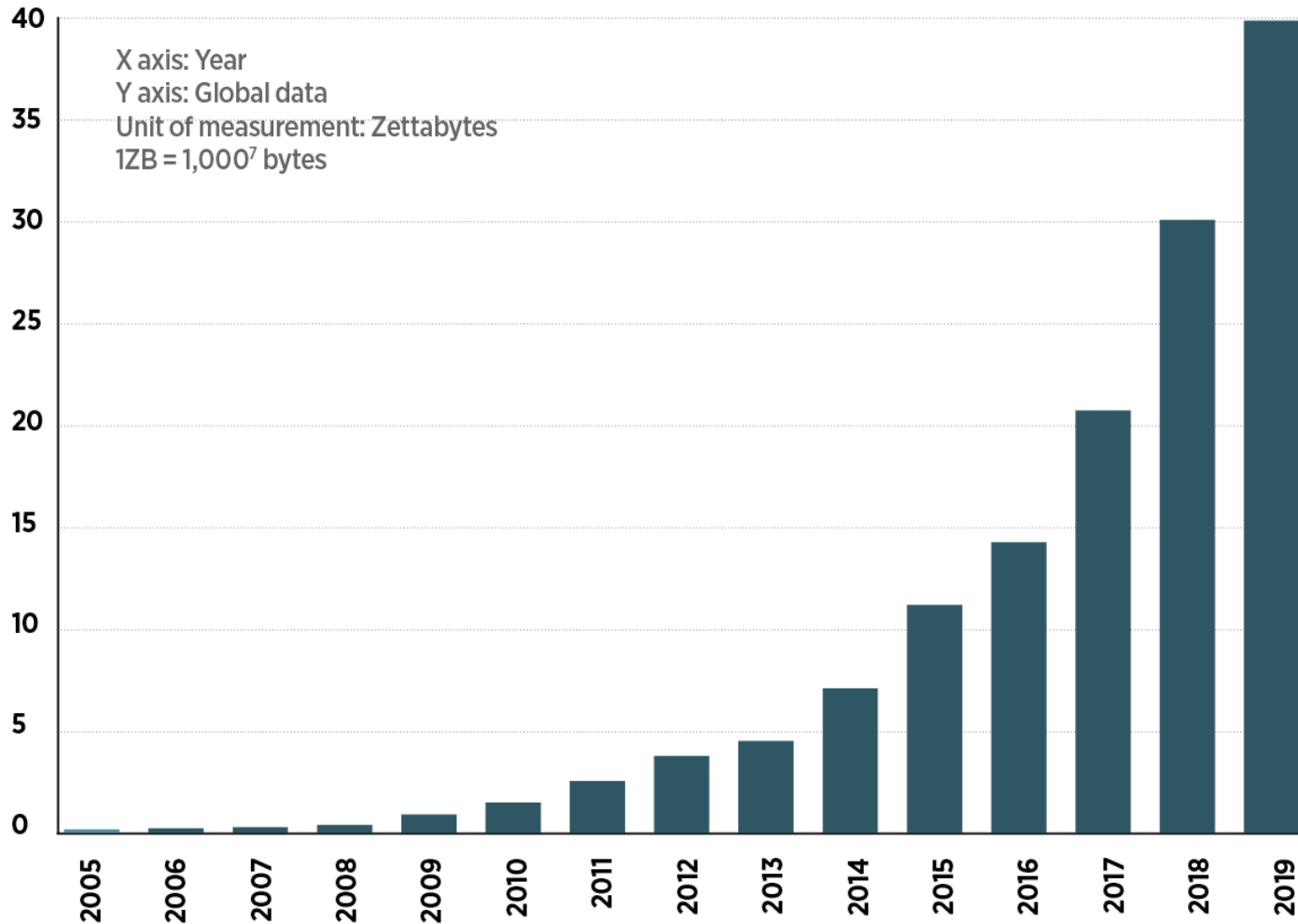
This chart shows the world's growth in storage capacity for both analog data (books, newspapers, videotapes, etc.) and digital (CDs, DVDs, computer hard drives, smartphone drives, etc.)

In gigabytes or estimated equivalent

“Současné” objemy dat

DATA GROWTH

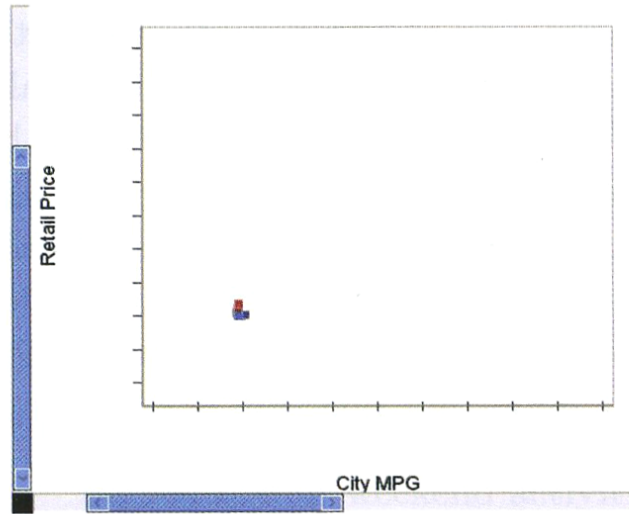

Note: Post-2013 figures are predicted. Source: UNECE

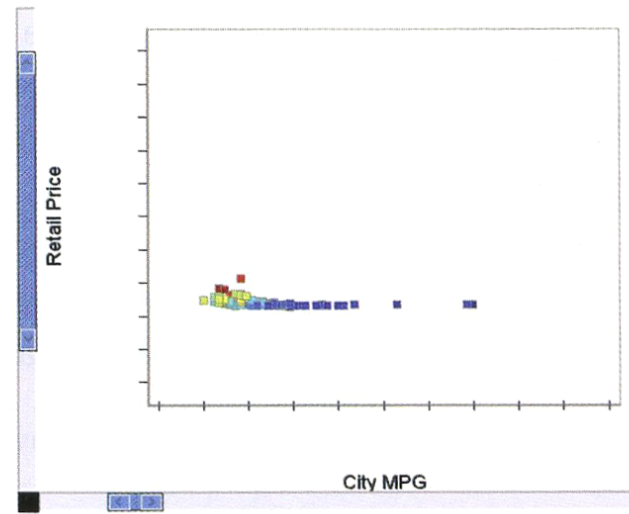
Cíle výzkumu vizualizace

- **Pochopit**, jak vizualizace zprostředkovává informaci
 - Co vlastně lidé vnímají?
 - Jak vizualizace koresponduje s myšlenkovým procesem člověka?
- **Vyvinout principy a techniky** efektivní vizualizace
 - Zlepšit vnímání
 - Zesílit vztah mezi vizualizací a myšlenkovým procesem

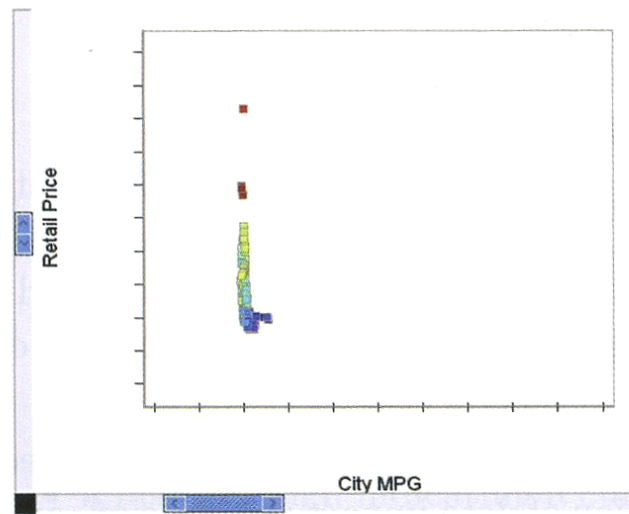
Co způsobí špatné zobrazení?

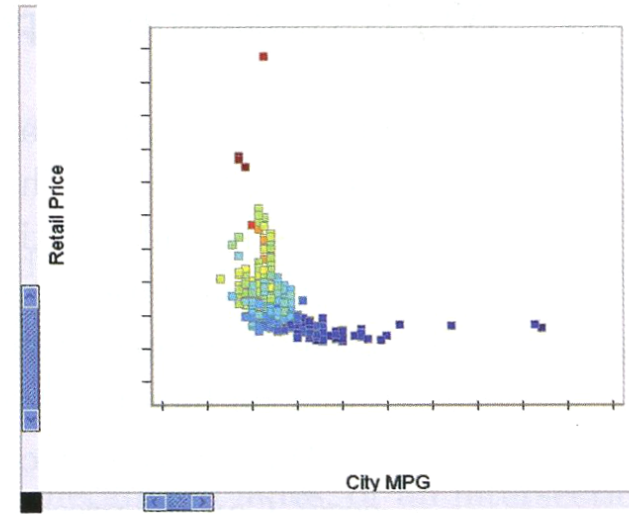
(a)

(b)

(c)

(d)

Historie

- Vizualizace je velmi stará disciplína
- První vizualizace na základě intuice – první grafické ilustrace
- Vizualizace jako samostatná vědní disciplína vznikla před více než 20ti lety
- První vědecké konference věnované vizualizaci v roce 1990

Historie

- Komunikace obrázkovou formou vznikla dávno před psaným vyjádřením informace

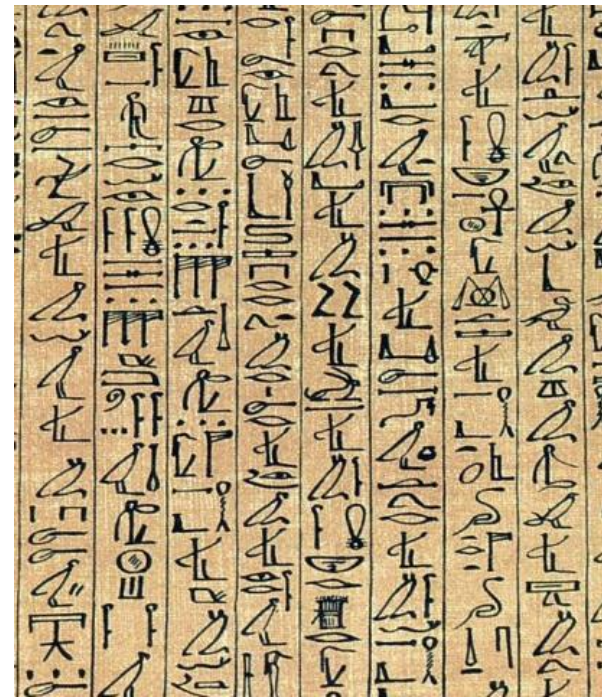
Lascaux, Francie, 15 000 až 13 000 př. n. l.

Historie

- Obrázková forma se přenesla do prvních systému písma – Mezopotámie, Egypt, ...

Kish limestone tablet – nejstarší psaný dokument (3500 př. n. l.)

Hieroglyfy (3000 př. n. l.)

Historie

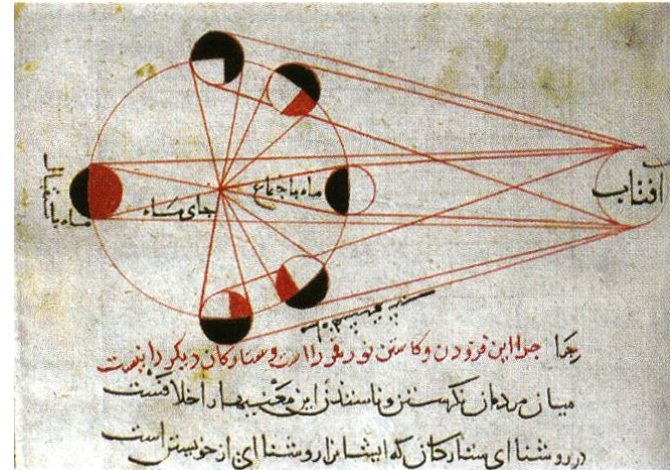
- Vznikaly převážně z nutnosti – obchodní cesty, náboženství, komunikace
- Zejména mapy

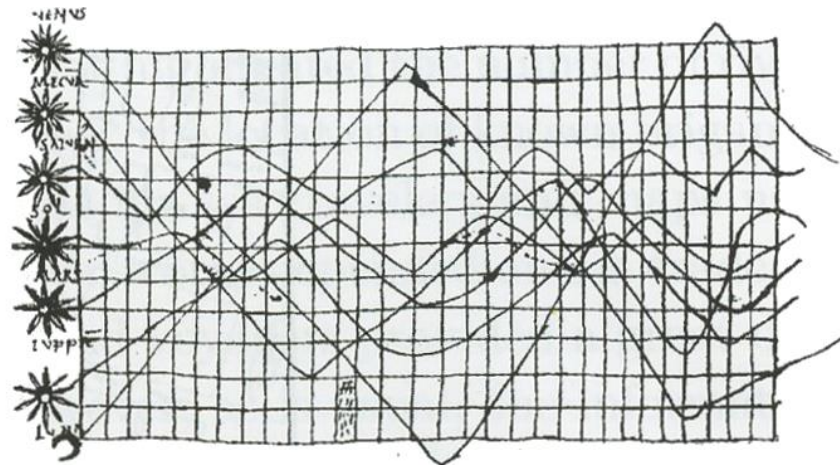
Peutingerova mapa Římské říše

Historie

- Měsíční fáze (r. 1030)

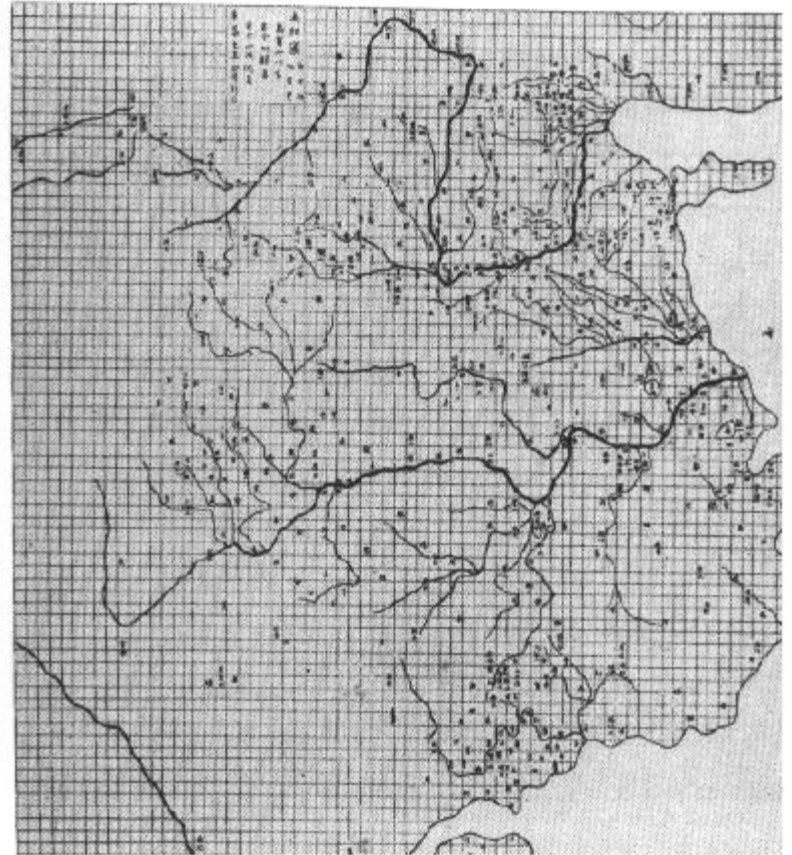

- Pohyb planet

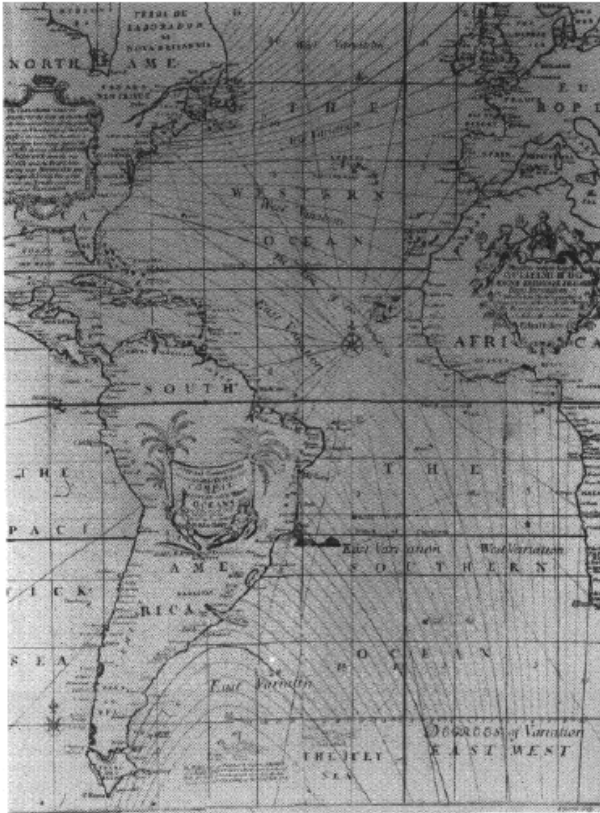

Historie

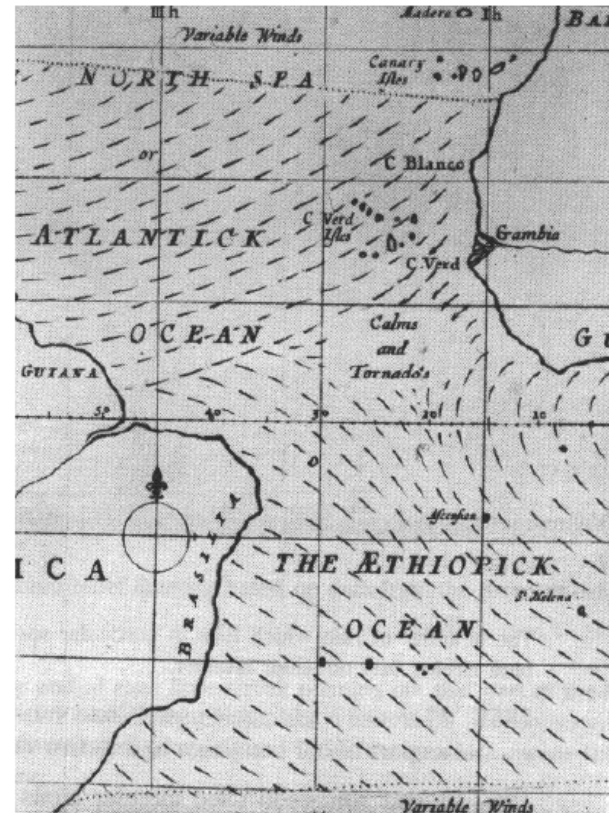
- Čína, 1137
- První geografická mapa využívající kartézské souřadnice
- Mřížka, kde čáry představují zeměpisnou šířku a délku

Historie (v kartografii)

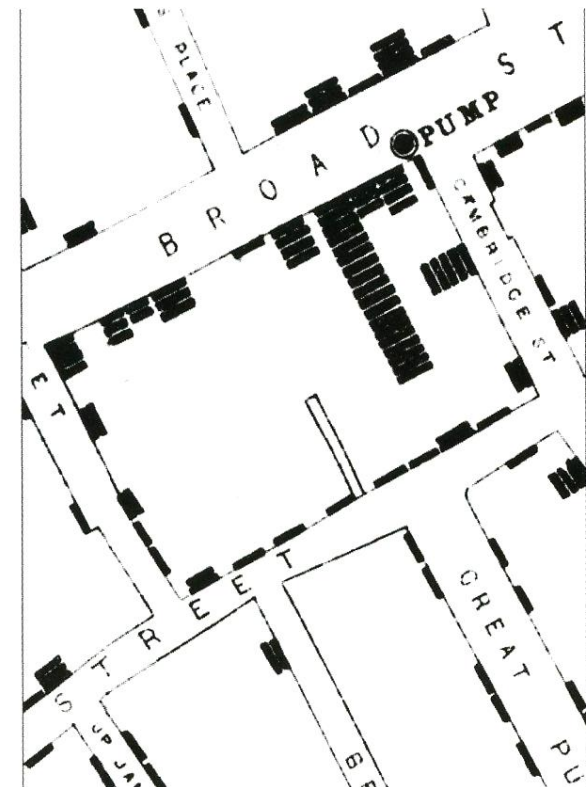
Izočáry zobrazující
odchylky kompasu

Vizualizace větrů

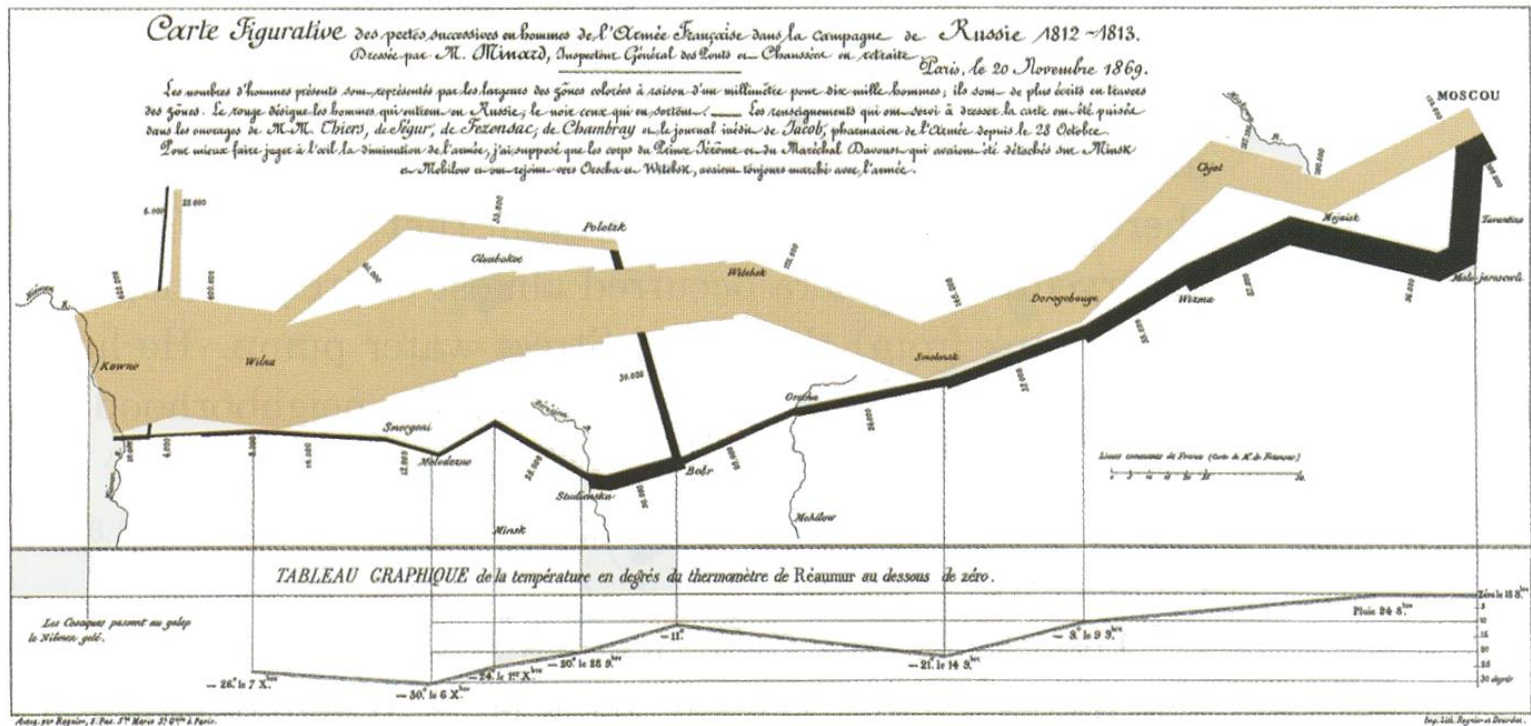
Historie

- V roce 1663 při epidemii cholery v Londýně pomohla vizualizace odhalit příčinu nákazy
- <http://www.imdb.com/title/tt2061801/>
- John Snow - On the Mode of Communication of Cholera
- http://en.wikipedia.org/wiki/The_Ghost_Map

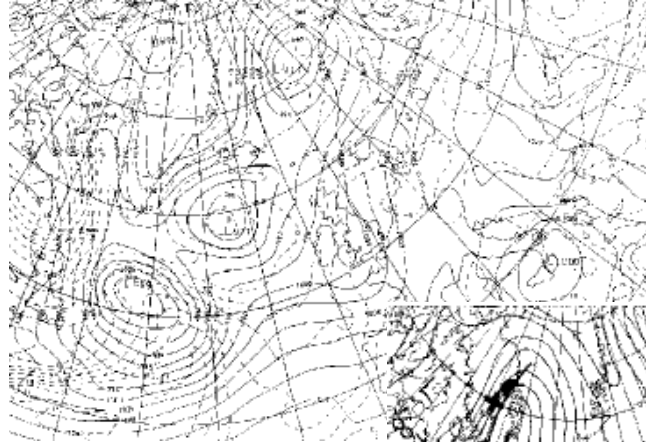
Historie

- Napoleonovo tažení na Moskvu – zvýraznění ztrát

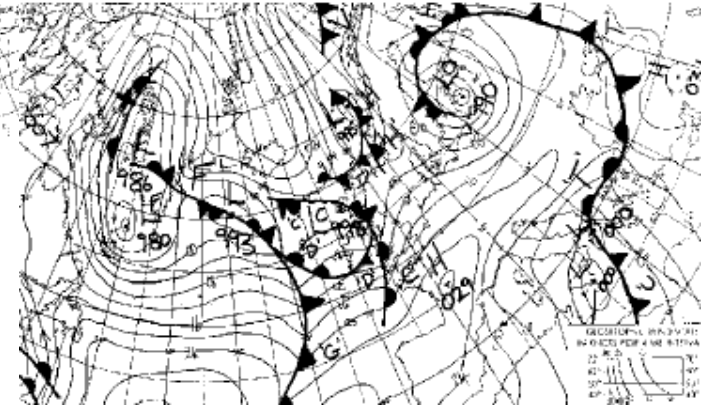

Meteorologie

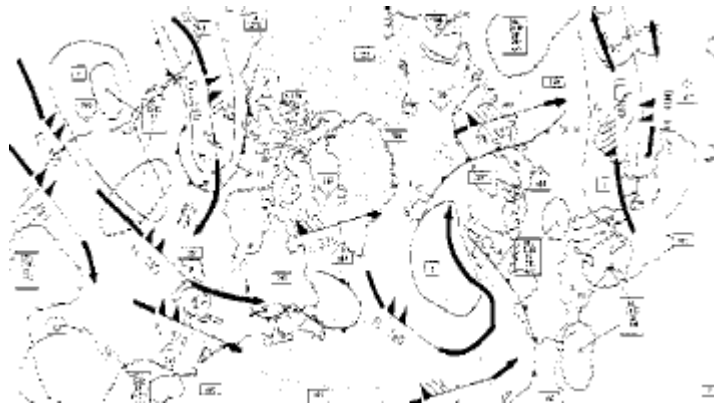
Zobrazení tlaku

Fronty

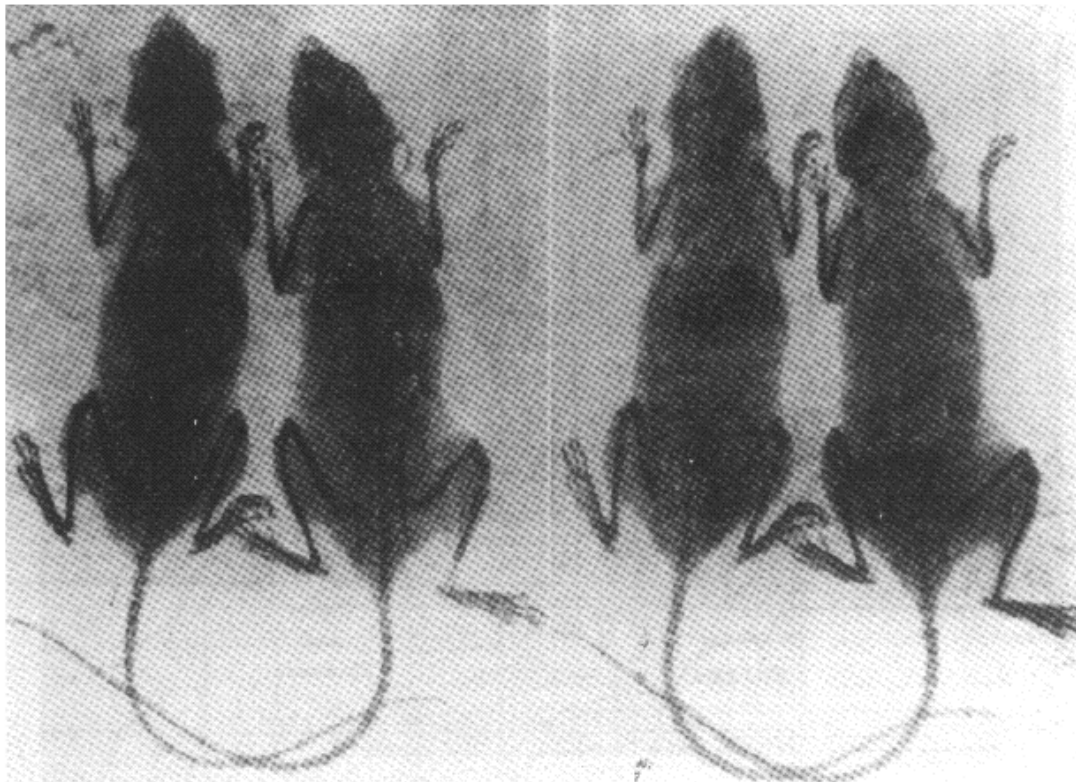

Mapa pro piloty

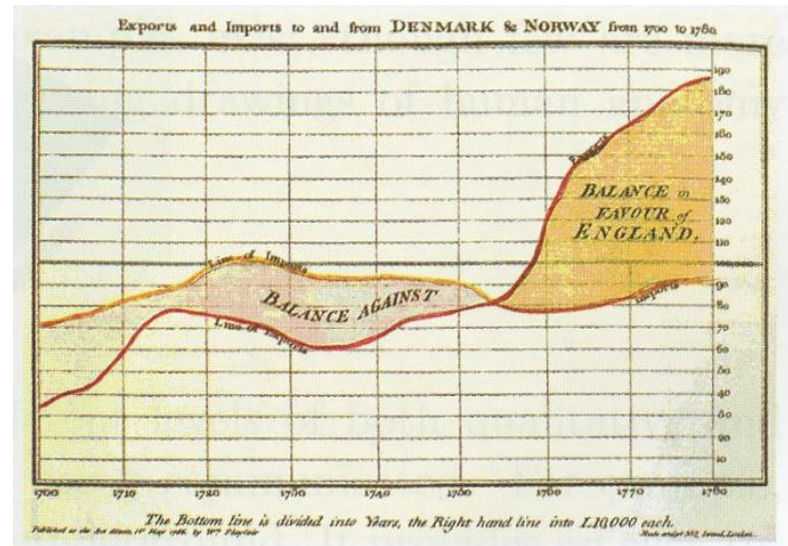
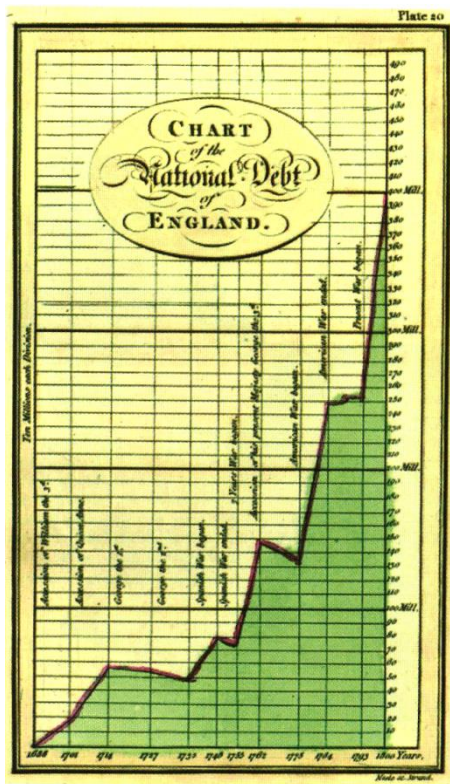
Vizualizace v medicíně

- Rentgenové paprsky (Wilhelm Röntgen, 1895)
- Stereoskopické rentgenové obrázky (1896)

Business grafika

- Vynesení informace ve dvou osách

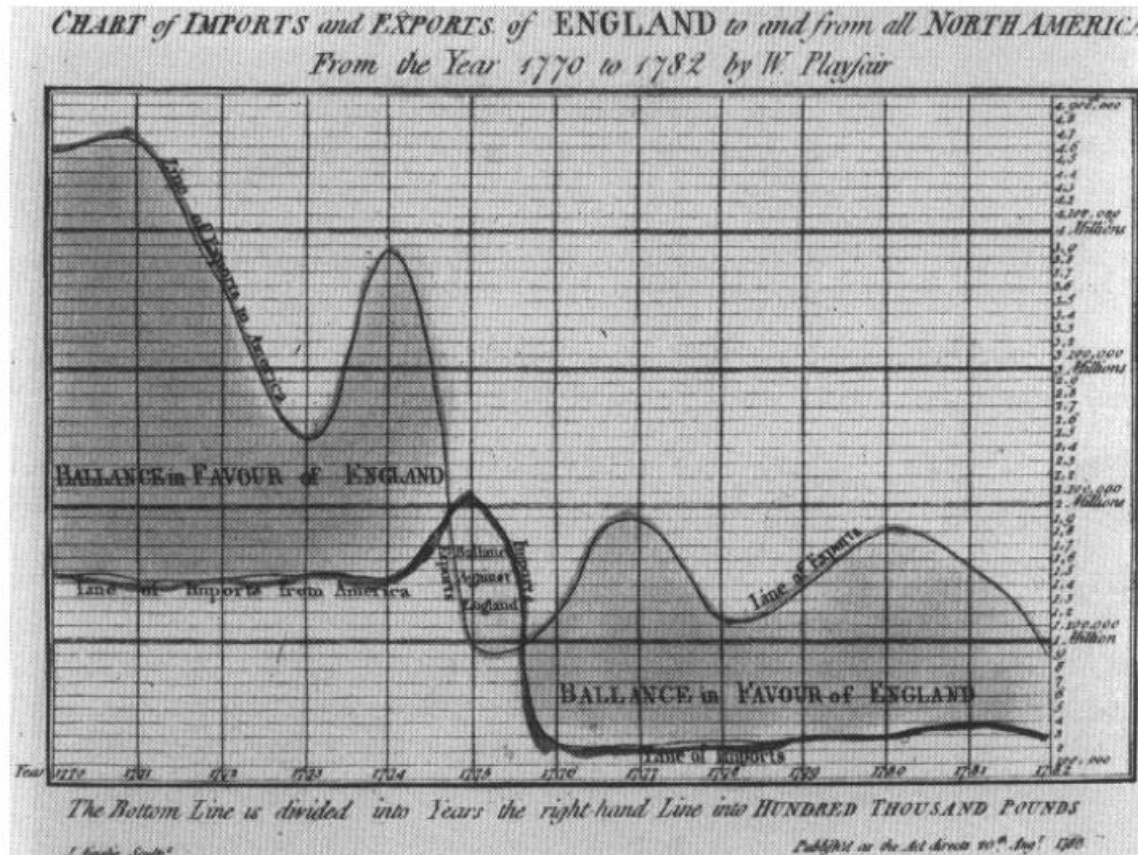

Vývoj obchodní bilance mezi Anglií a Norskem/Dánskem (1786)

Vývoj národního dluhu Anglie (William Playfair)

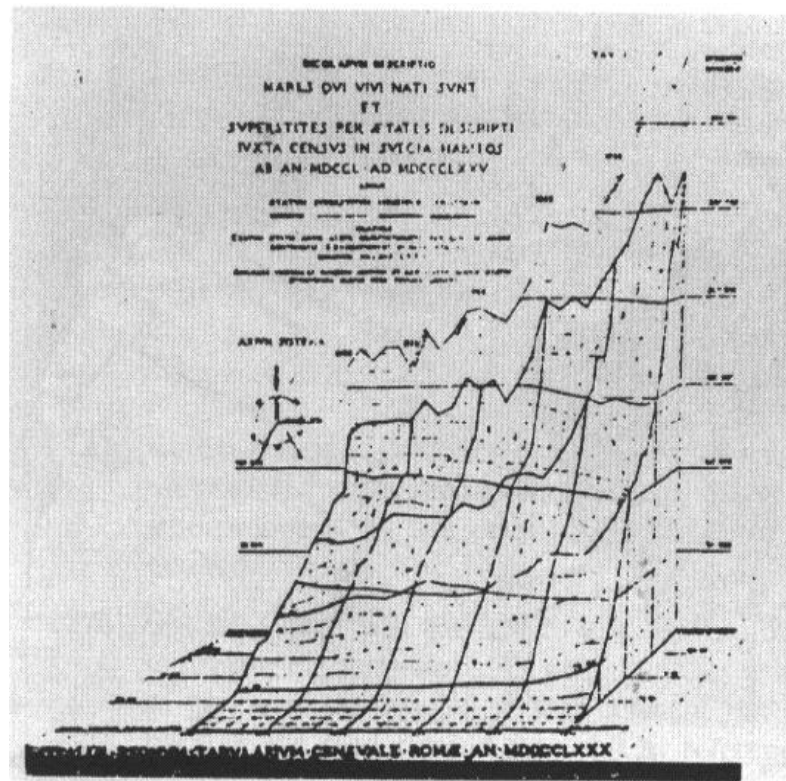
Business grafika

- W. Playfair: import/export USA-Anglie, 1770-1782

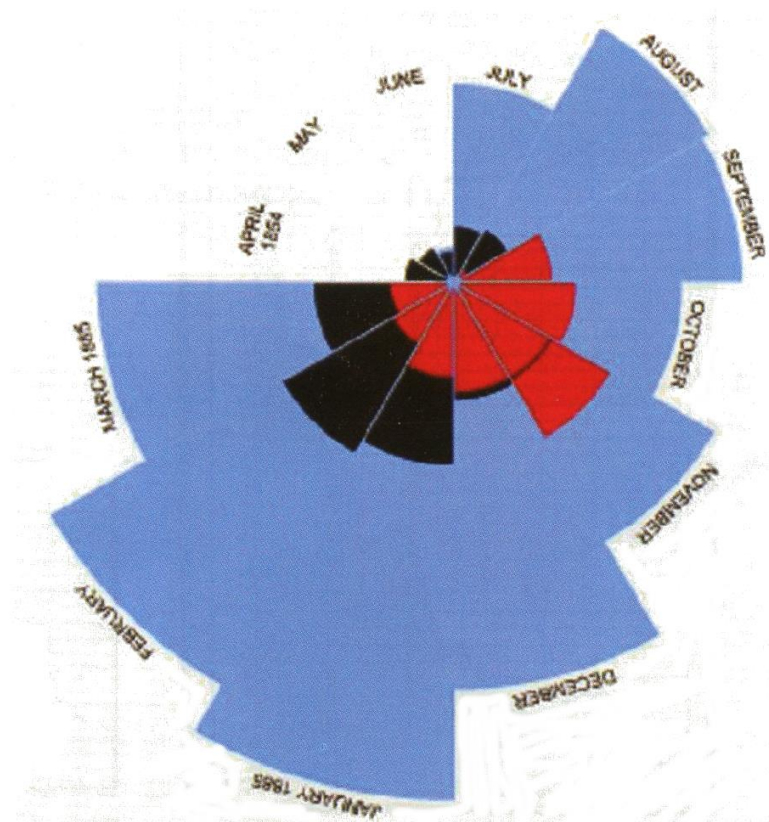
Vývoj populace

- Velikost populace ve Švédsku 1750 – 1785
- Osy představují rok a věkové kategorie

Historie

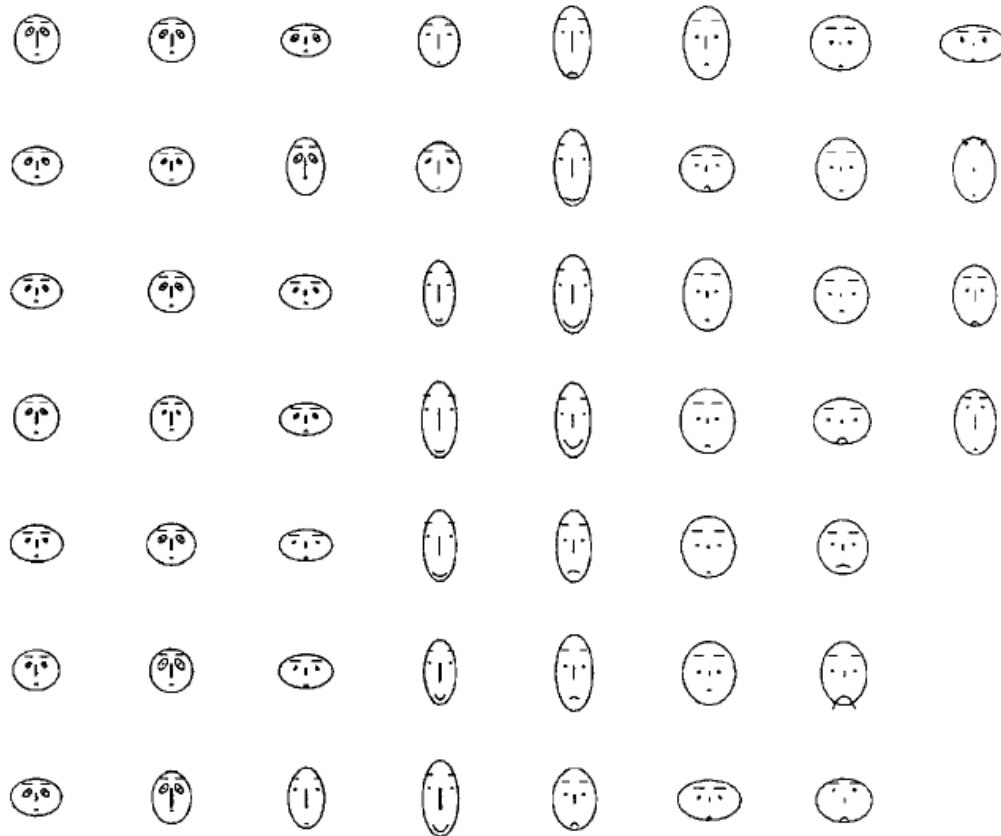
- Graf znázorňující měsíční úmrtnost v armádě v období 04/1854 až 05/1855 (Florence Nightingale)
- Modrá – nemoc
- Červená – zranění
- Černá - ostatní

Vizualizace „dnes“

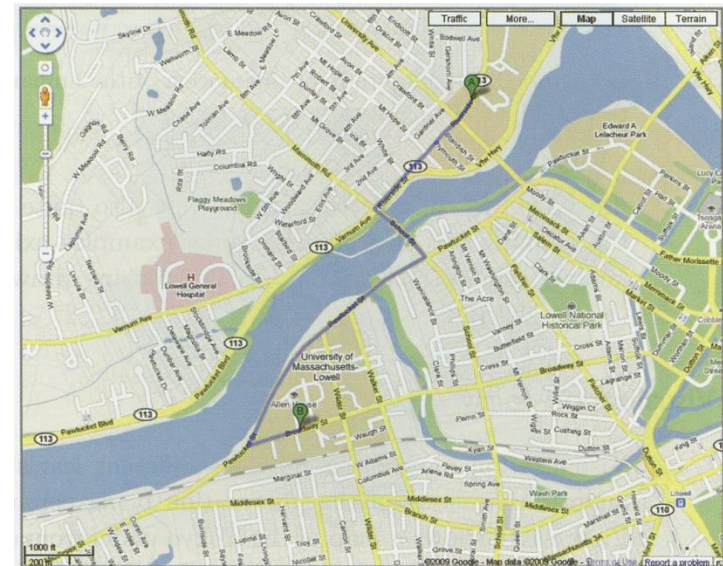
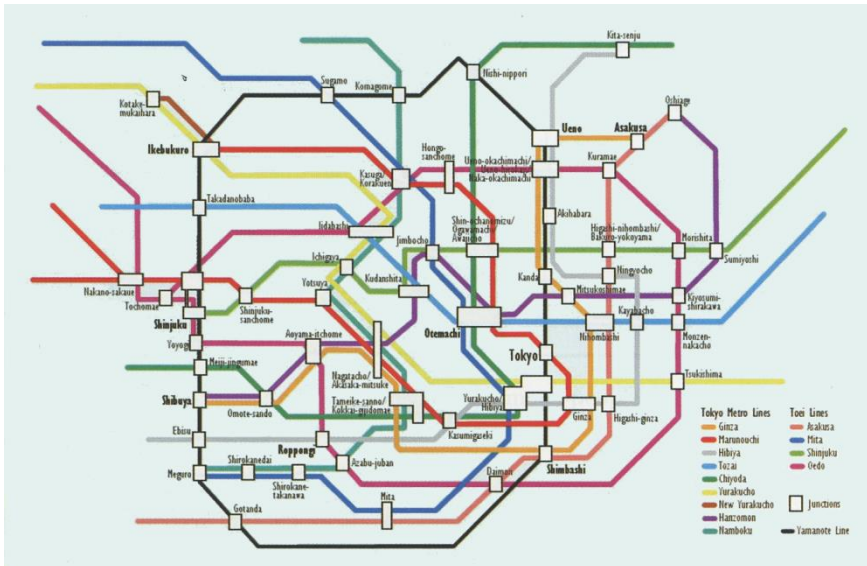
- Chernoffovy obličejce, 1973
 - Vlastnosti dat kódovány do geometrických znaků

tváře

Vizualizace dnes

- Vizualizace poskytuje různé úrovně pohledu na informaci – z kvalitativního i kvantitativního hlediska
- Příklad – mapa linek metra vs. přesná mapa

Vizualizace dnes

- Data lze vizualizovat zcela přesně

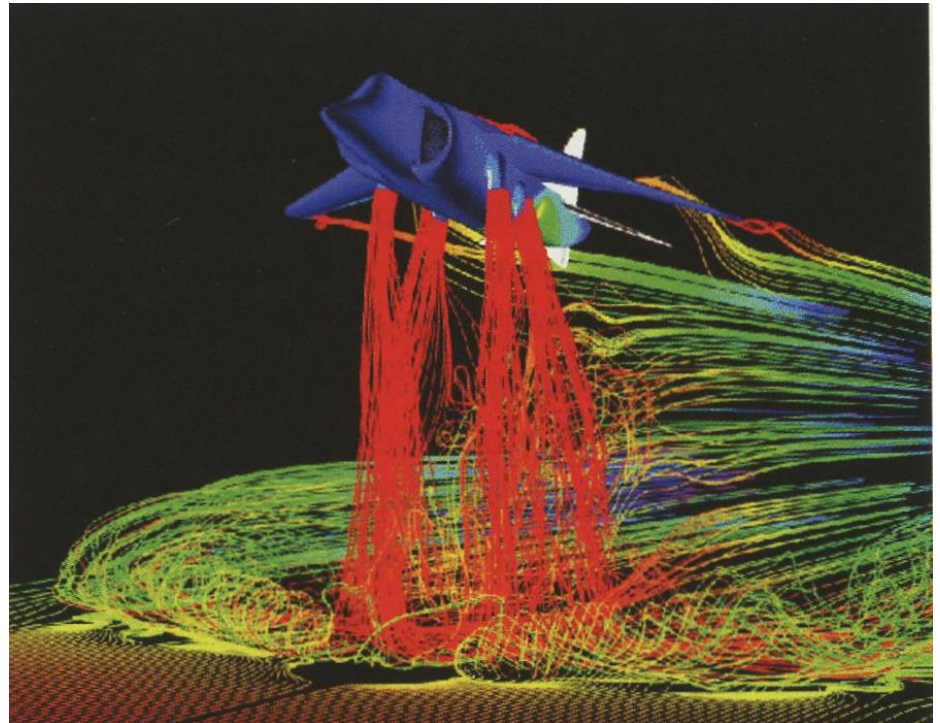
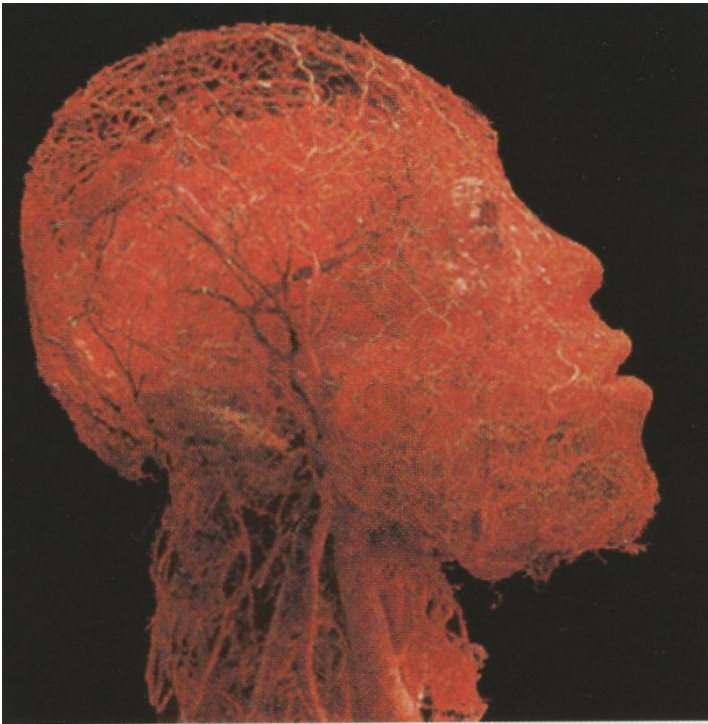
\$11,956,584,748,608.58

- Rychlá identifikace problému

Vizualizace dnes

- Široká škála vstupních objektů
- Vysoká míra interaktivity s uživatelem

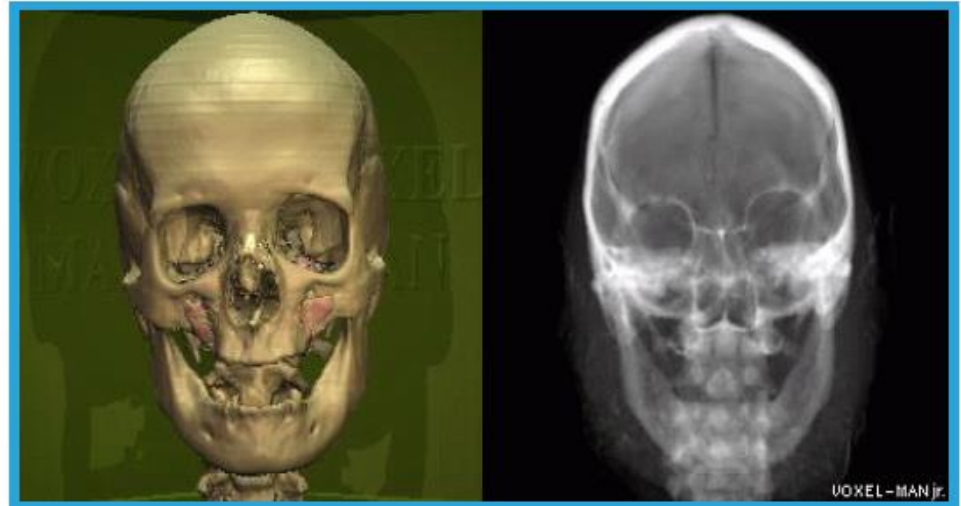
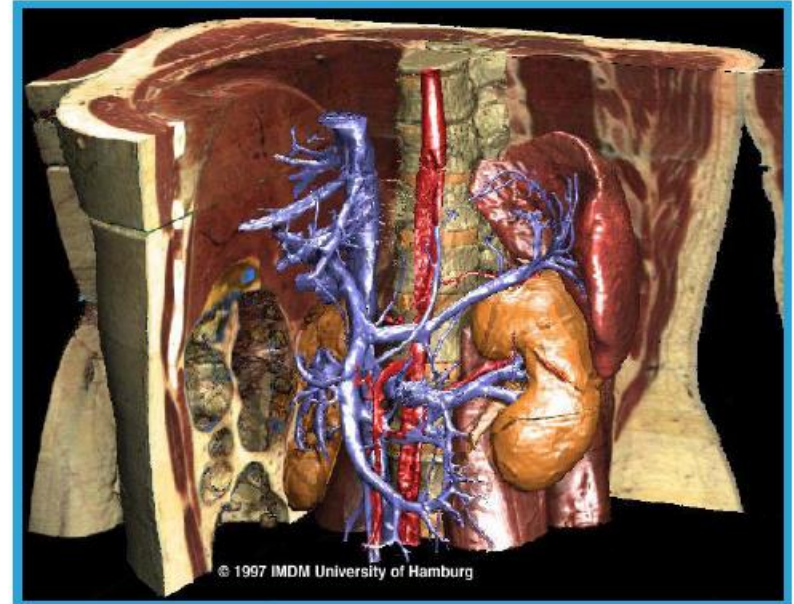

Vizualizace dnes

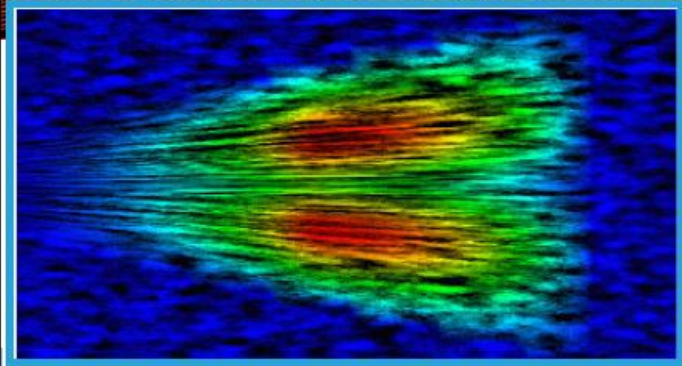
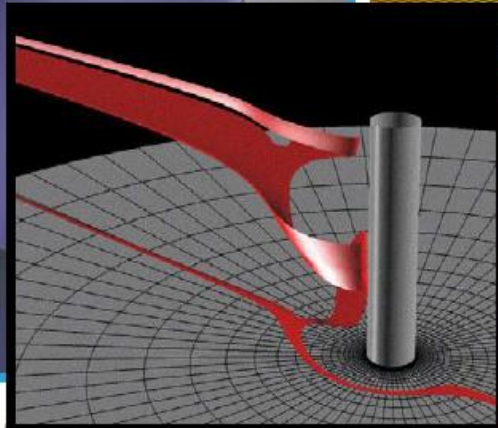
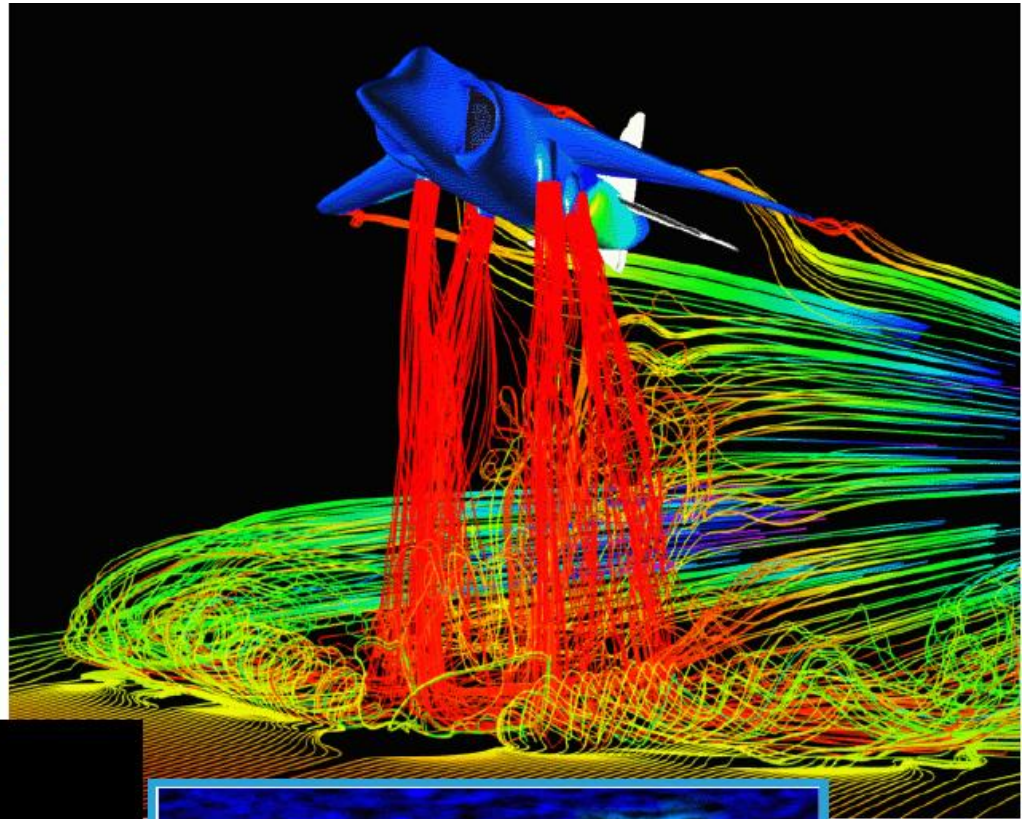
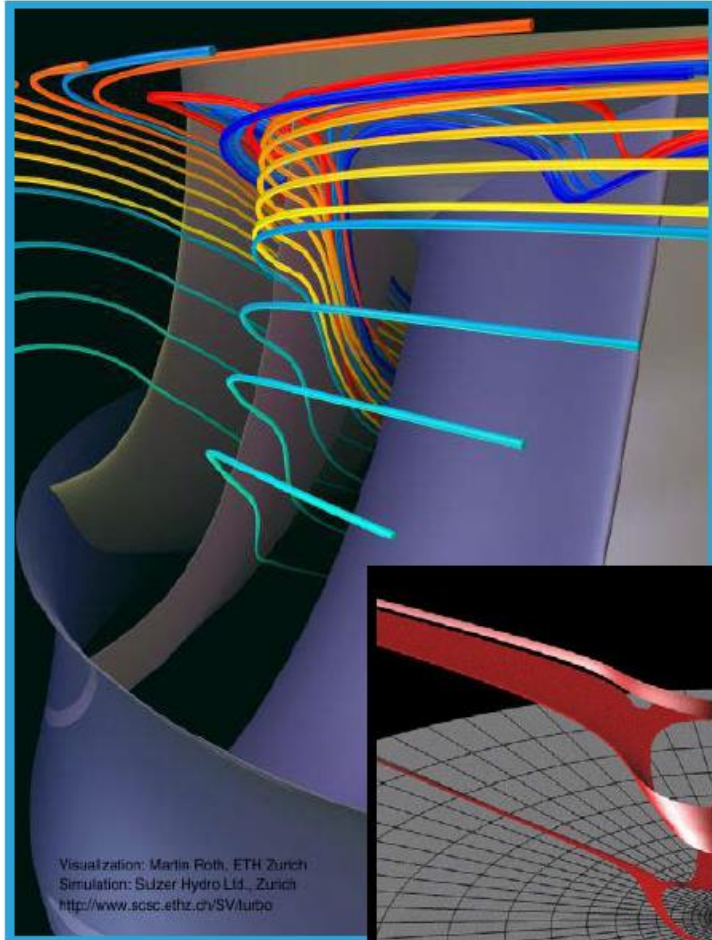
- Medicínská data (MedVis, VolVis)
- Flow data (FlowVis)
- Abstraktní data (InfoVis)
- GIS data
- Historická data (archeologie)
- Mikroskopická data (molekulární fyzika)
- Makroskopická data (astronomie)
- Obrovské datové sady

...

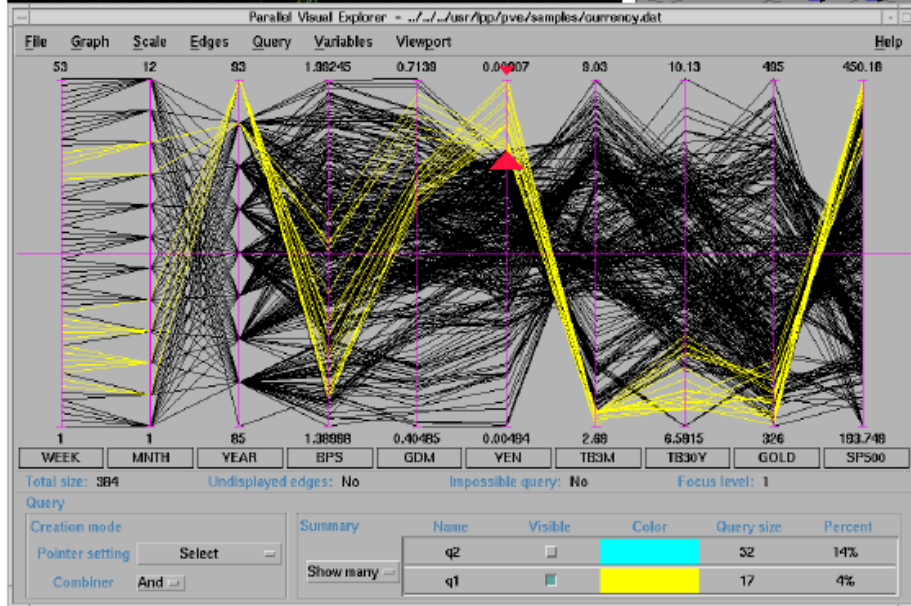
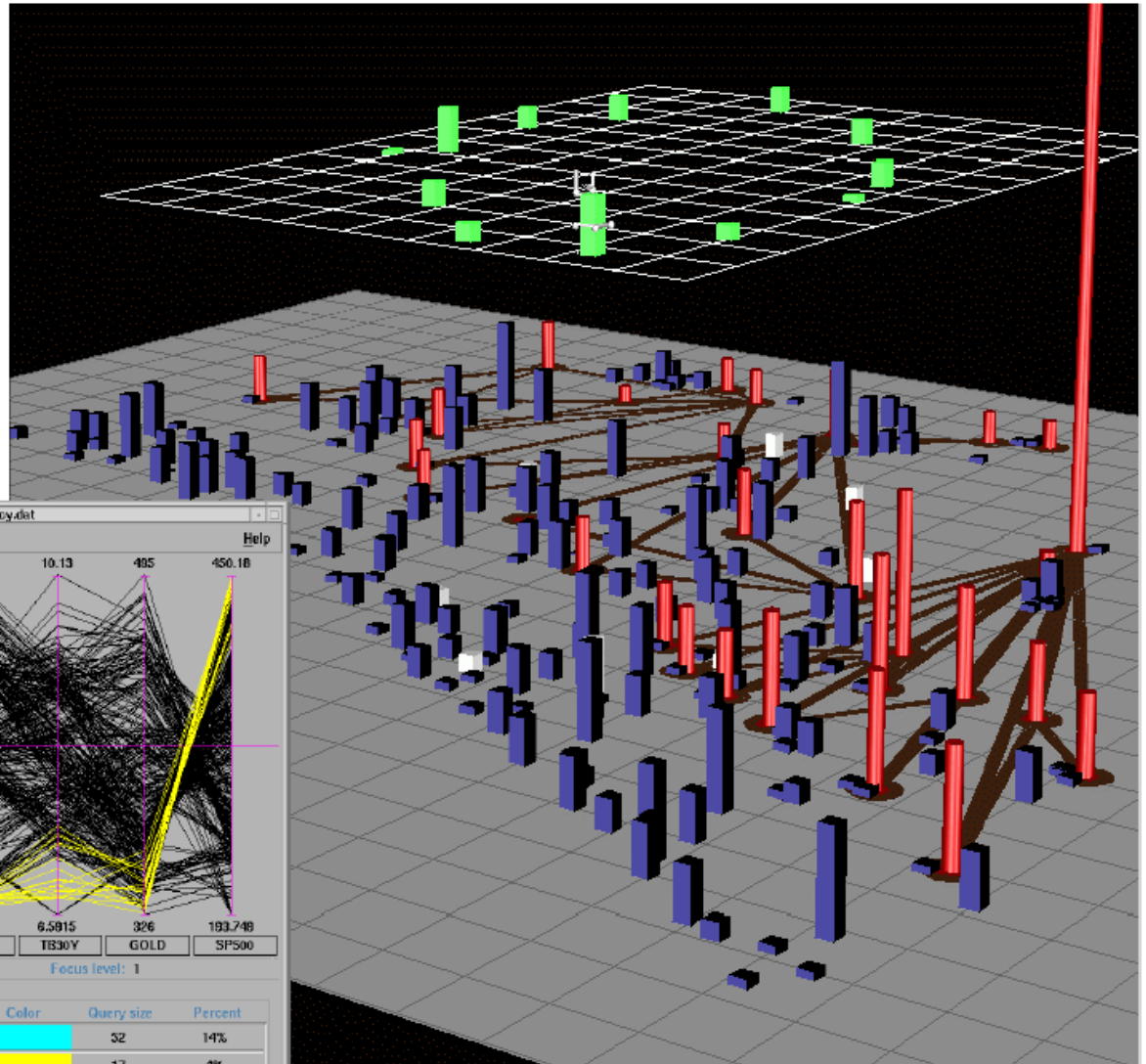
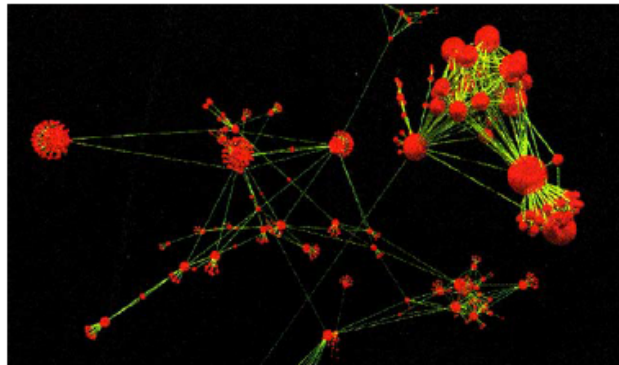
Medicínská data

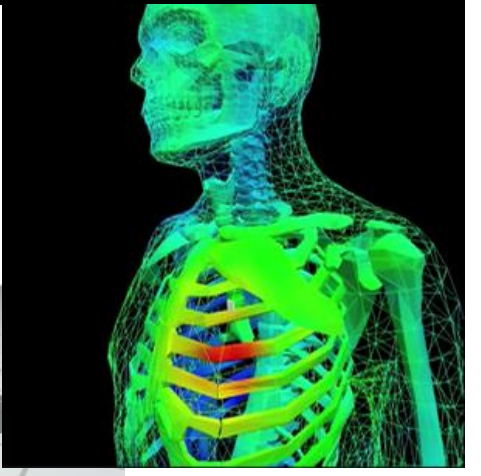
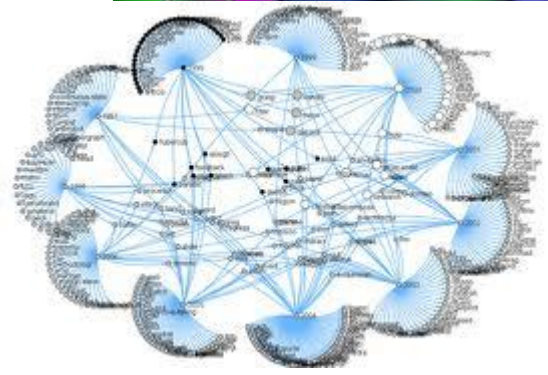
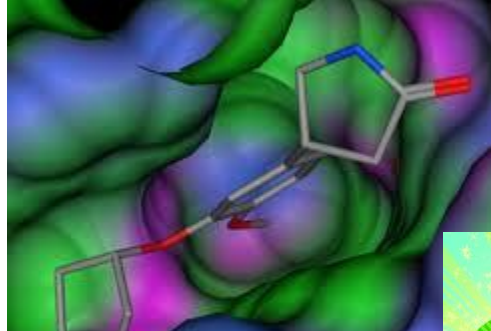
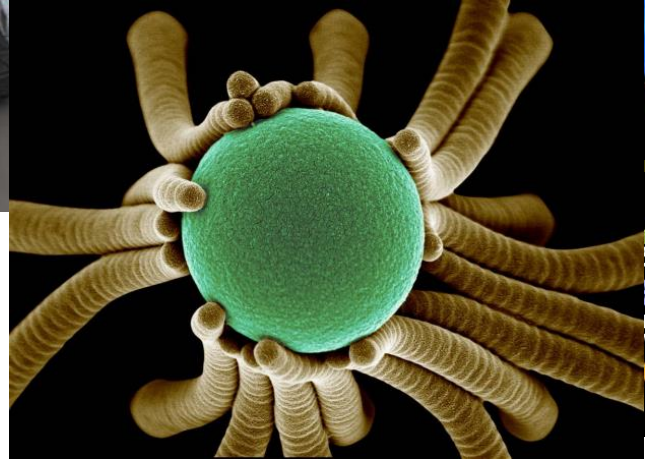
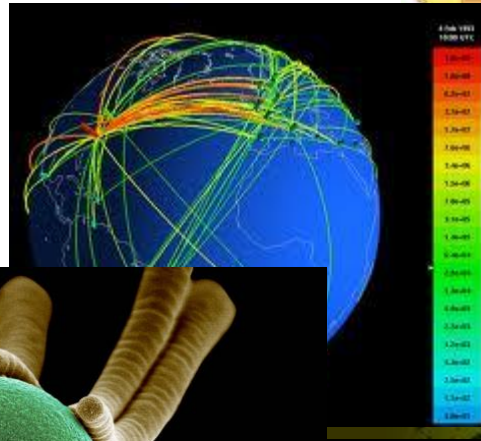
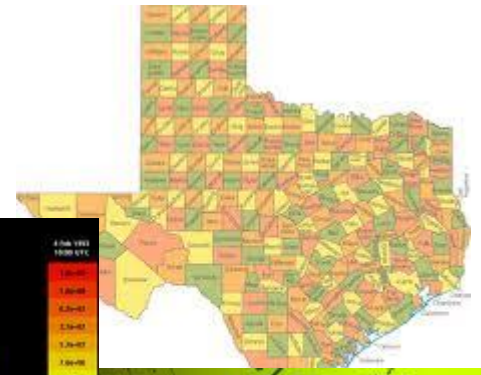
Flow data

Abstraktní data

Vizualizace dnes

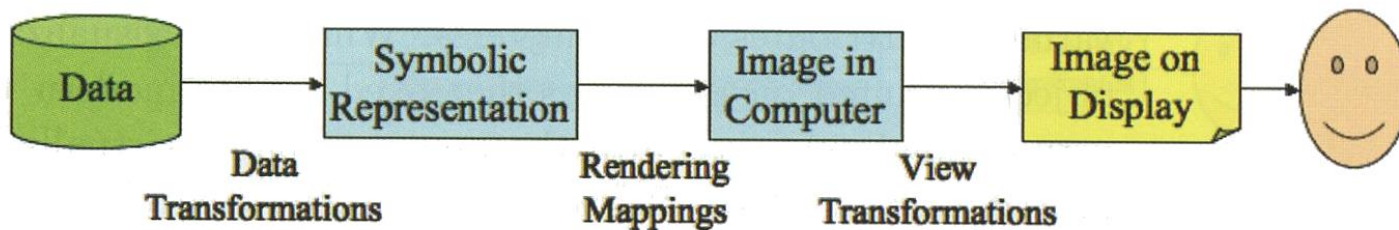
Vizualizace vs. počítačová grafika

- Počítačová grafika – cílem realismus, umění, zábava
- Vizualizace – cílem efektivita sdělení informace

Proces vizualizace

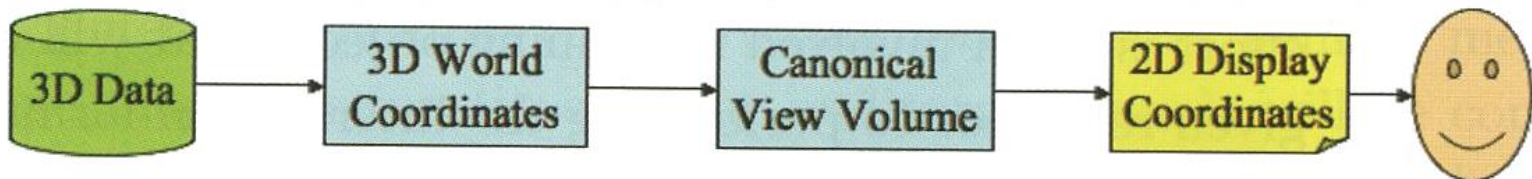
- Analýza vstupních dat
- Analýza výstupních požadavků
- Mapování dat na obrazovku

- Umožnění interaktivní manipulace

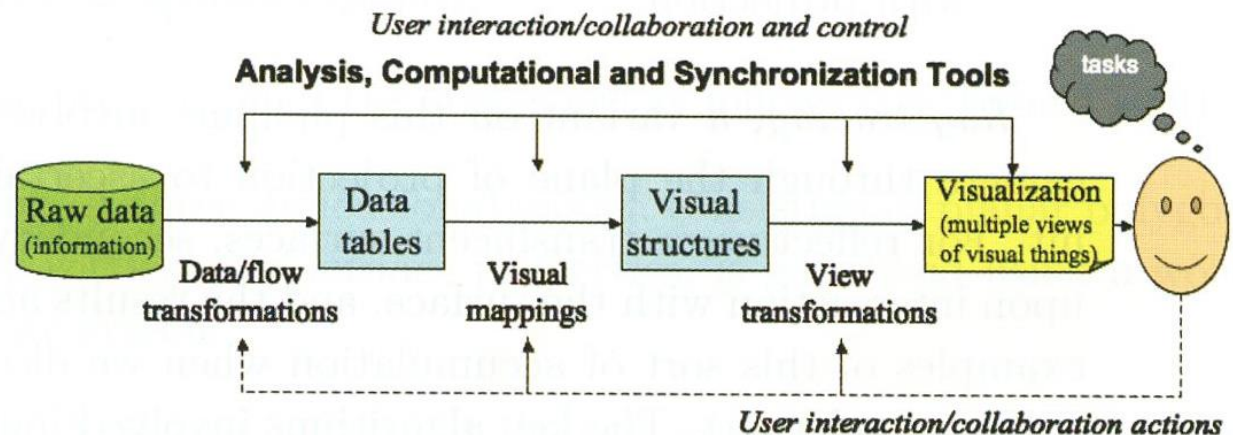
CG Pipeline

- Modeling
- Viewing
- Clipping
- Odstranění skrytých částí
- Projekce
- Rendering

Visualization pipeline

- Získání dat
- Výběr a zpracování dat
- Mapování dat
- Nastavení parametrů scény
- Rendering

Získání dat

- Měřením (CT/NMR)
- Simulací (flow simulace)
- Modelováním
- ...

Výběr a zpracování dat

- Filtrování – např. vyhlazování (potlačení šumu)
- Převzorkování – např. do mřížky o jiném rozlišení)
- Odvození dat - např. získání gradientu, zakřivení
- Interpolace dat – např. lineární, kubická
- ...

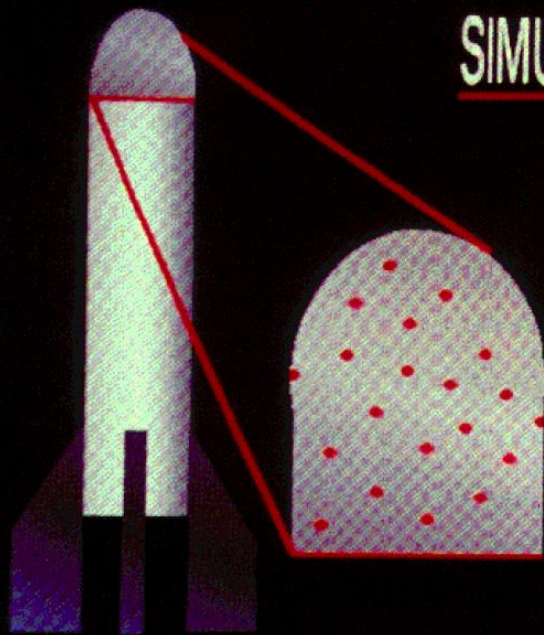
Mapování dat

- Data jsou mapována do renderovatelné podoby (např. na geometrii)
 - Výpočet izopovrchů
 - Mapování na glyfy, ikony
 - Výpočet rozložení do grafu
 - Určení atributů voxelových dat (barva, průhlednost, ...)
 - ...

Generování obrázků

- Využití principů počítačové grafiky
 - Výpočet viditelnosti
 - Výpočet osvětlení
 - Alpha blending (míchání průhledných objektů)
 - Animace
 - ...

SIMULATION DATA

Geometry: Surface Splines

Sampling Points:

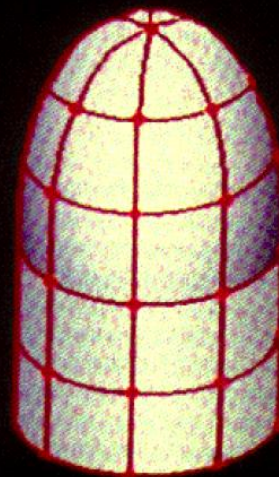
X, Y, Z

Temperature

Pressure

(irregular in space, time)

DERIVED DATA

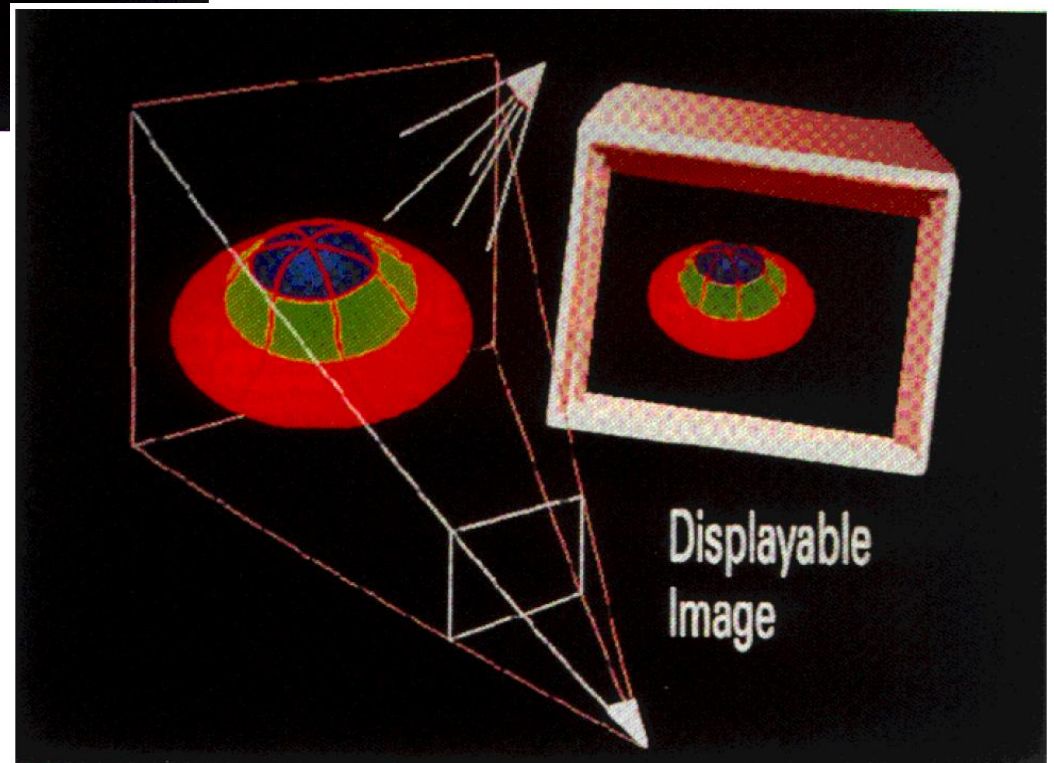
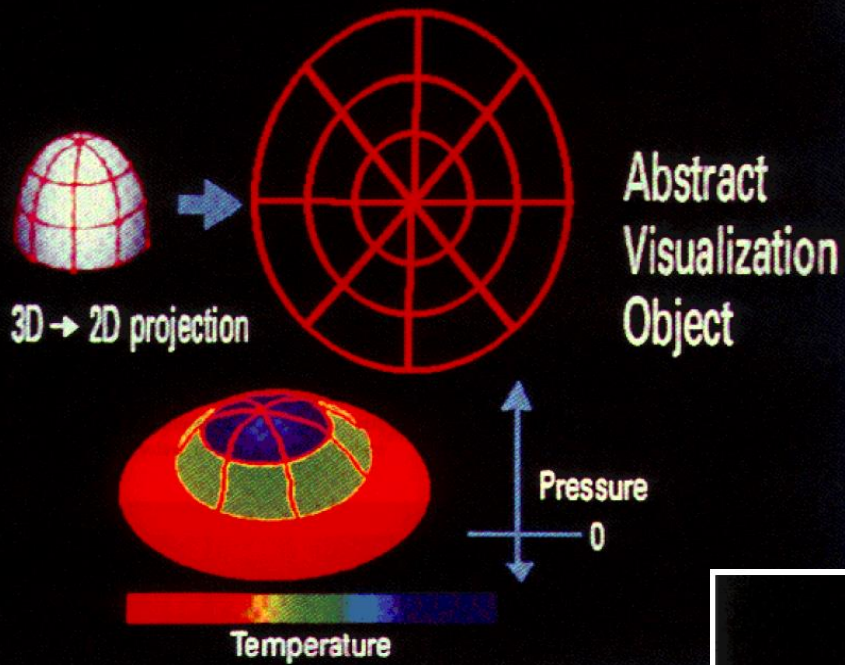

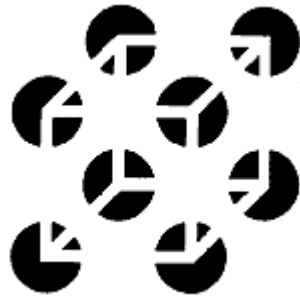
Geometry: Polygonal Patches
(Vertices at X, Y, Z)

Data at Vertices:

Temperature, Pressure

(Regular in Time)

cat.rulez.cz

www.yorksir.estranky.cz

Lidské vnímání a zpracování informace

www.quertime.com

apsychtextbk.wikispaces.com

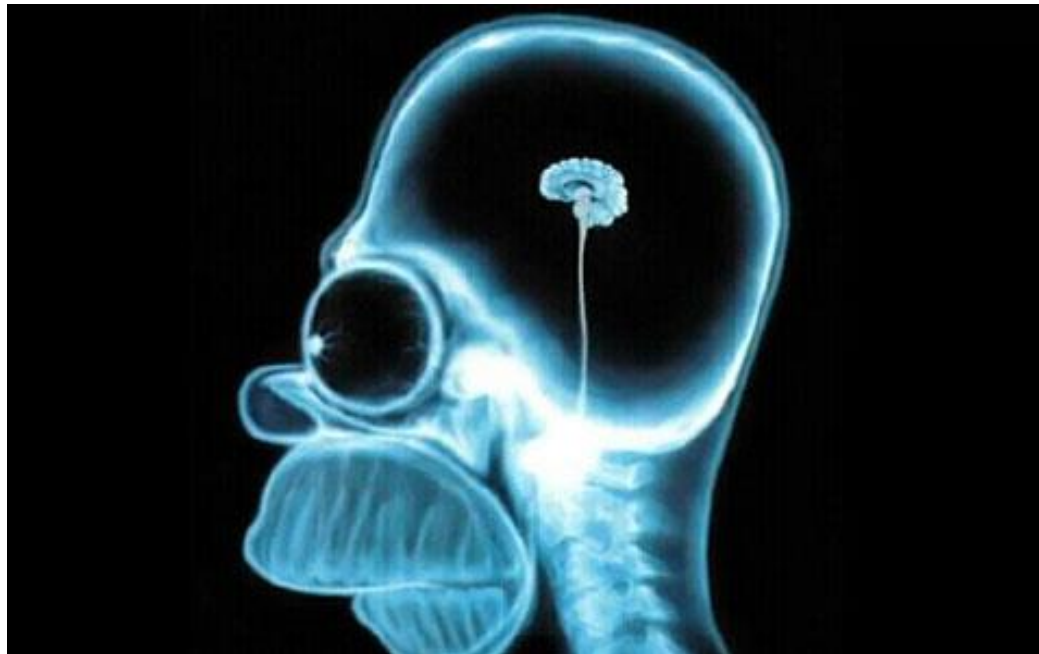
Lidské vnímání

- Proces poznávání, organizace (sbírání a ukládání informací) a interpretace informace (na základě předchozích zkušeností)
- Využívá všechny lidské smysly, zrak a sluch jsou „nejdůležitější“

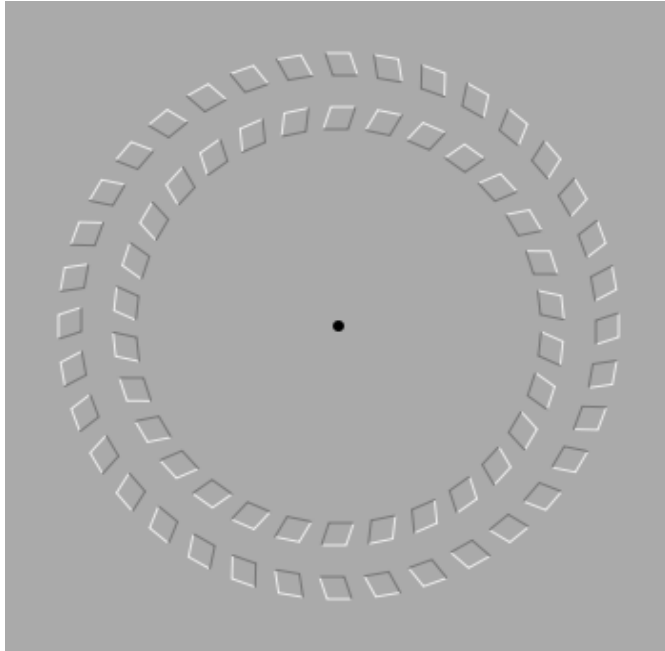

Lidské vnímání

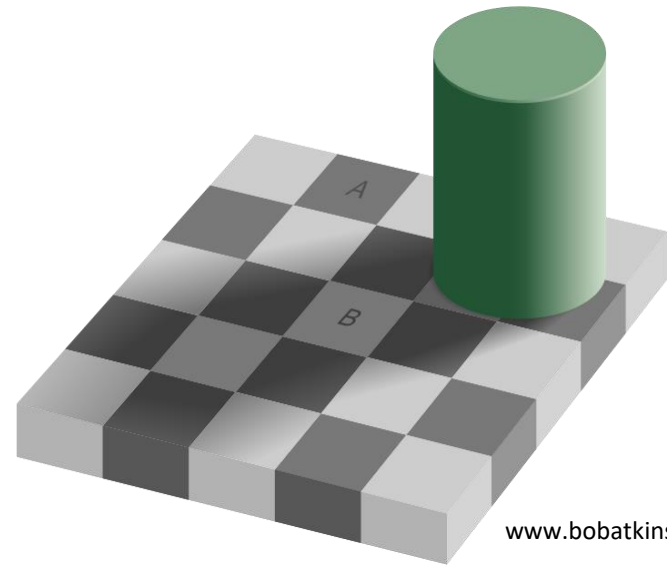
- Proces interpretace okolního světa a formování jeho vnitřní reprezentace
- Dezinterpretace – chybou vnímání nebo cílená

Cílená dezinterpretace - optické klamy

library.thinkquest.org

www.bobatkins.com

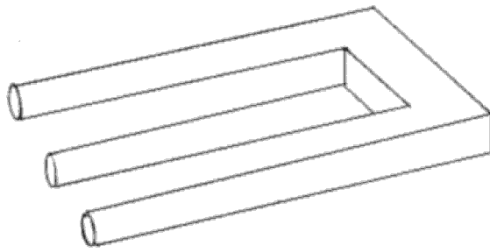

www.roumazeilles.net

Optické klamy

opticalillusionpictures.net

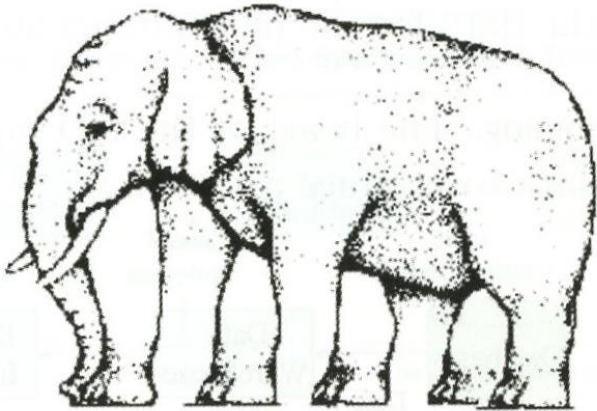
listverse.com

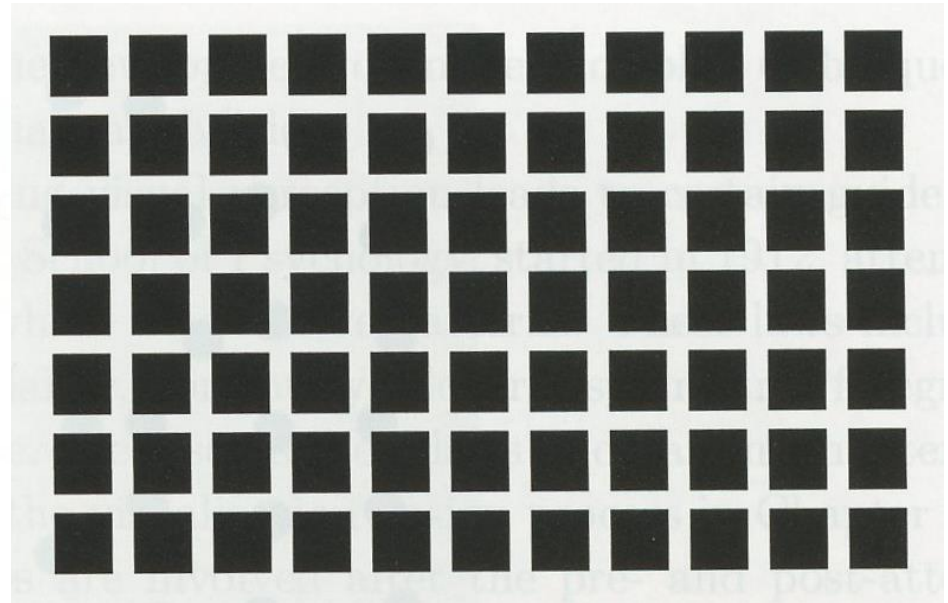
3d-pictures.feedio.net

Lidské vnímání

- Omezené schopnosti lidského zraku

thinkoutsidetheboxtoday.com

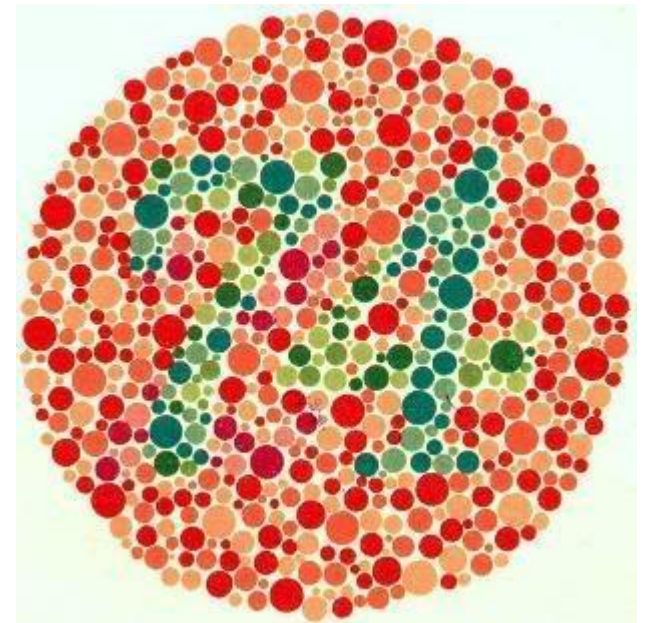
www.brainist.com

Lidské vnímání

- Uživatelé interagují s vizualizací podle toho, co vidí a jak si to interpretují
- 8% mužů je má problémy s vnímáním barev

www.neitzvision.com

www.healthtap.com

Vnímání v kontextu vizualizace

www.streetartutopia.com

- Barva
- Textura
- Pohyb

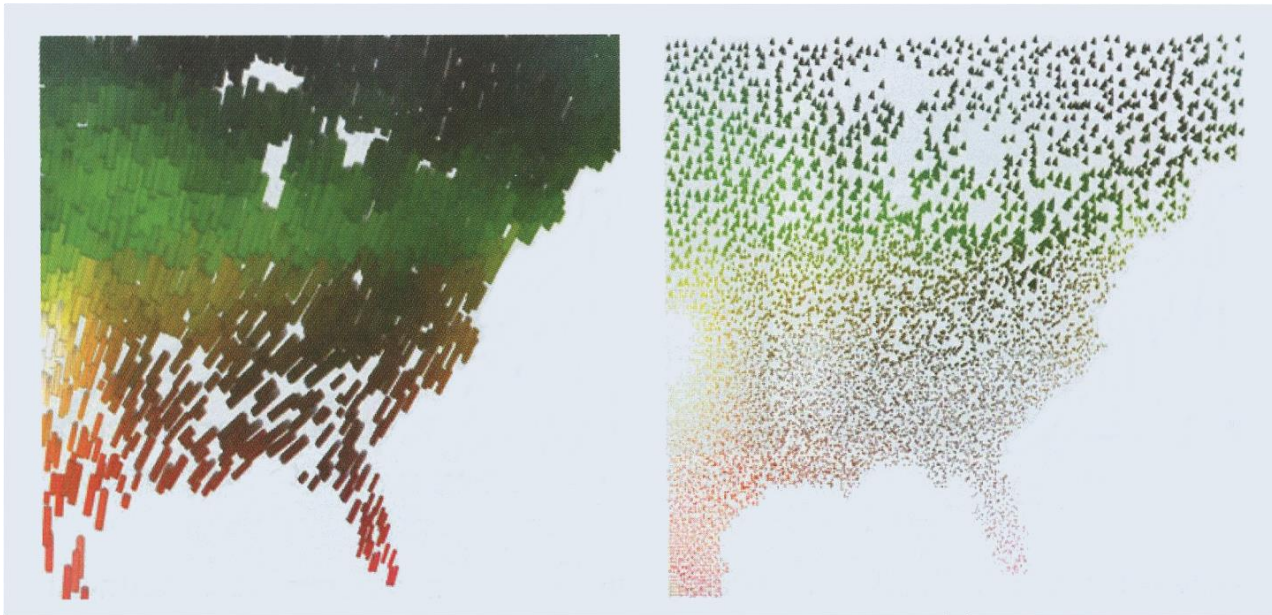
cz.123rf.com

blog.experimentsinmotion.com

Barva

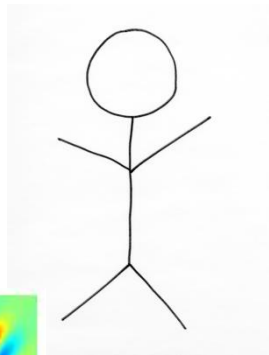
- Vyvážení barev - uniformní rozložení barvy v celé použité škále
- Rozlišitelnost - v dané diskrétní kolekci barev je každá barva stejně dobře odlišitelná od ostatních
- Flexibilita - barvy lze vybírat z jakéhokoliv místa barevného prostoru

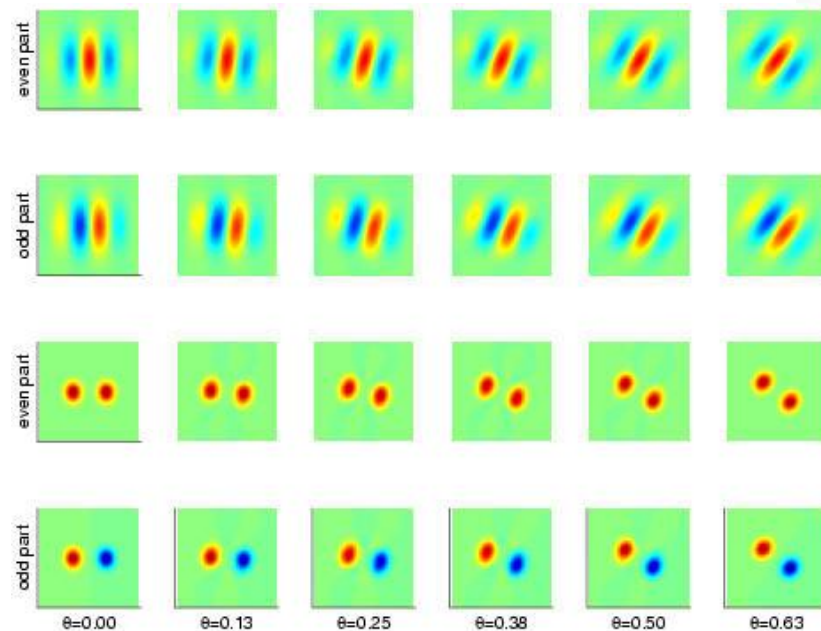
Healey a Enns – historický záznam klimatu na východě USA. Barva = teplota, jas = rychlost větru, orientace = srážky, velikost = oblačnost, hustota = frekvence mrazů

Textura

- Pravidelnost, kontrast, velikost, hrubost
- Grinstein et al. (mapování multidimenzionálních dat na postavičku)

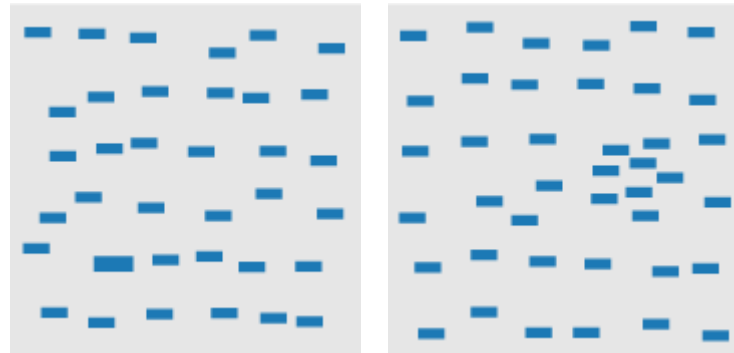

- Ware a Knight –
Gabor filters
(změna orientace,
velikosti a kontrastu
na základě 3 nezávislých
datových atributů)

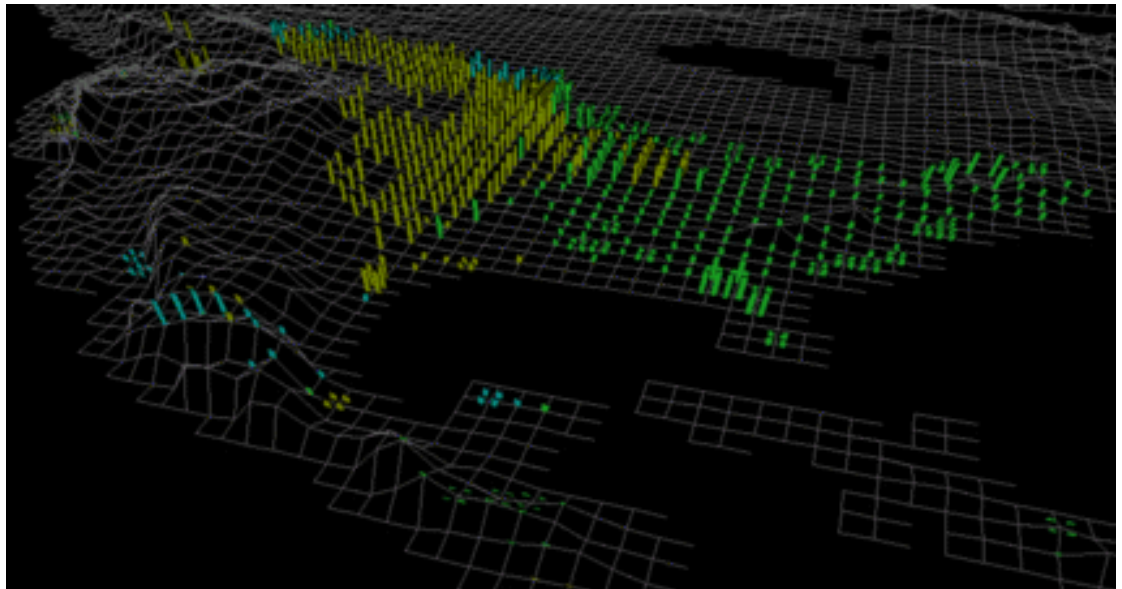
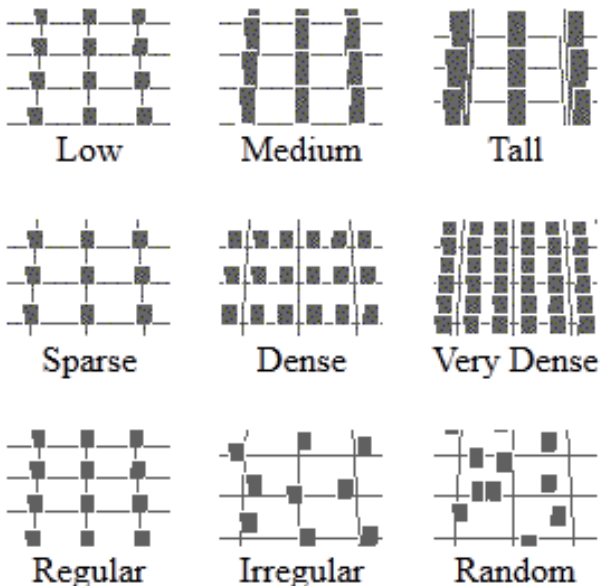
Textura

- Healey and Enns – pexels (perceptual texture elements)
- Velikost a hustota jsou snadno vnímatelné, odchylky v pravidelnosti hůře

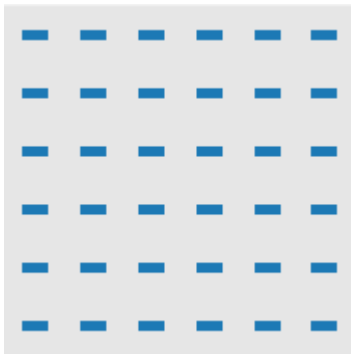
Textura

- Poxel nabývá 3 diskrétních hodnot (výška, hustota, náhodnost)
- Zobrazení oblastí s vysokou kultivací půdy (výška = stupeň kultivace, hustota = typ půdy, náhodnost = typ vegetace)

Pohyb

- Animace částicových systémů, změna barvy, ...
- Obecně – změny v obraze přitahují pozornost a zlepšují proces vnímání

flicker

<http://www.csc.ncsu.edu/faculty/healey/PP/>

Pohyb

- Důležitá je pozice animovaného objektu ve scéně
 - Rozdílně vnímáme takový objekt ve středu zájmu a vnímaný periferním viděním
- Rušivost „druhotných“ pohybů ve scéně
 - Nejméně rušivé blikání, dále oscilující pohyb, rozbíhání objektů
 - Nejvíce rušivý je pohyb objektů na velké vzdálenosti
 - <http://openaccess.city.ac.uk/3752/1/Perceptually%20Uniform%20Motion%20Space.pdf>